

PETAIN KOVOJA SU ANGLAIS DEL AFRIKOS

GIBALTARĄ SMARKIAI BOMBARDAVO

Mušis dėl Dakaro vyksta visu smarkumu

Paskutiniiais dešimtmečiais francūzų ir anglų politika buvo tiek surišta, kad atrodo, jog jos ryšiai niekad nenutrūks. Hitleriui vis dėlto pavyko šių dviejų valstybių bendradarbiavimą nutraukti. Panaudodamas reikinius krašto gaivalus ir senus generolus, Hitleris dabar stengiasi šiuos du kraštus supildyti.

Petain vokiečiams ne tikrai Francūzijos šeiminkavimą perleido, bet jiems leidžia kišti nosį ir į Afriką. Afrikoje jaučiamas didelis nepasitenkinimas naciais. Kai kurios francūzų kolonijos atsisakė klausyti Petaino ir klauso gen. de Gaulle.

Vokiečiai dėjo pastangas įsigalėti Dakare, kad iš ten galėtų kelti militarines savo jėgas į pietų Ameriką. Daugelis francūzų karininkų buvo šiais vokiečių planais nepatenkinti. Jie norėjo pereiti pas de Gaulle. Vokiečių žvalgyba, matyt, labai gerai veikia, nes prieš pora dienų padarė labai didelius areštus visoje francūzų Afrikoje.

Vakar po pietų gen. de Gaulle kariuomenę, britų padėdama, norėjo pamti Dakarą. Ji tikėjosi tai padaryti be kraujo praliejimo, nes daugelis karininkų

buvo pažadėję savo paramą. Bet miesto komandantas griežtai atsisakė pasiduoti ir įsakė šaudyti į baltą vėliavą nešančius pasiuntinius.

Atplaukusieji britų ir francūzų karo laivai pradėjo griauti miesto tvirtovę. Uoste stovėjusieji Petain karo laivai atsisaukė. Pranešama, kad sužeista apie 60 atplaukusių laisvų francūzų ir užmušta apie 250 "vokiškų" francūzų.

Gen. de Gaulle spaudai padarė labai nekalta pranešimą, bet neatsisakė nuo Dakaro. Atplaukė didesnės karo jėgos ir mušiai dėl vieno svarbiausio vakarų Afrikos uosto vėl tęsiasi visu smarkumu. Dakaras yra labai svarbus strateginis punktas ir dėl jo bus vedamos smarkios kovos. Tai raktas į visą vakarų Afriką.

Petaino generolai, vykdydami Hitlerio įsakymą, 30 orlaivių pasiuntė Gibraltarui bombarduoti. Ispanai skelbia, kad francūzai padarė anglams didelių nuostolių. Bombos palietė sandėlius ir girdėjosi dideli sproginiai.

Hitleris dėjo pastangas francūzus įtraukti karan prieš anliejimo, nes daugelis karininkų

Atmušė puolikus

VICHY, Francūzija, rugs. 24 d. — Gen. de Gaulle įsakė Dakaro karo komandantui pasiduoti, o kai pastarasis atsisakė, pradėjo šaudyti į miestą. Gen. de Gaulle, britų padėdama, kelis kartus bandė išlaipinti karo jėgas, bet visur buvo atmuštas.

Britų karo laivai padarė labai daug nuostolių miestui. Yra daugiau negu 100 užmuštų. Smarkiai nukentėjo tvirtovė ir ginklų sandėliai. Francūzų vyriausybė areštavo visus francūzus, kurie buvo pasižadėję padėti de Gaulle dalims užimti Dakarą.

Rekvizuoja vyną

VICHY, Francūzija, rugs. 24 d. — Teko patirti, kad vokiečių kariuomenė rekvizavo 12 milijonų butelių francūzų šampanės. Vokiečiai paėmė beveik visą šių metų produkciją. Okupacinė kariuomenė nesitenkina vien šių metų gaminiais, bet rekvizuoja visą vynu atsargą. Jie rekvizavo ir seną vyną, kurį rado pagarsėjusiose Mendriusose. Rotschildas taip pat turėjo dideles vynu rūsy, bet vokiečiai viską ištuštinę. Vokiečiai ruošiasi francūzų vynu vaišinti savo kareivius prieš Anglijos invaziją.

Nevykusi operacija

LONDONAS, Anglija, rugs. 24 d. — Gen. de Gaulle štabas praneša, kad daugelio francūzų kviečiamas de Gaulle pasiuntė francūzų karo jėgas į Dakarą. Penki jo armijos kapitonai, nešdami baltą ir francūzų vėliavą, norėjo išlipti Dakare ir tartis su vietos valdžios organais. Francūzų komendantas neat-

kreipė jokio dėmesio į baltą vėliavą, bet įsakė šaudyti į atplaukiančius francūzus. Du karininkai tapo smarkiai sužeisti.

Atplaukiantieji karininkai neturėjo ginklų ir vyko deryboms vesti. De Gaulle, nenorėdamas lieti francūzų kraują, įsakė atitraukti karo jėgas.

USA ir Anglijos paktas

LONDONAS, Anglija, rugs. 24 d. — Politiniuose sluoksniuose numatoma, kad tarp Suvienytų Amerikos Valstybių ir Didžiosios Britanijos pasisėks sudaryti tam tikras paktas bendriems interesams ginti. Washingtono tuo reikalu vedamos derybos.

Amerikos ministeris Hull reikalauja, kad anglai atidarytų Burma vieškelį, kai tikrai pasibaigs nustatytas terminas. Burma tai yra vienišelis kelias, kur kiniečiai laisvai dar galėjo gauti karo medžiagą pasipriešinimui prieš japonus tęsti. Pasitarimuose išaiškinta, kad Pacificke USA ir Anglija turi bendrų interesų, kuriuos privalo bendrai ginti.

Churchill — partijos lyderis

LONDONAS, Anglija, rugs. 24 d. — Ligi šiam metui konservatorių partijos lyderiu buvo Chamberlain. Buvo tikėtasi, kad po operacijos jis ir toliau galės aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Paskutiniu metu jis blogai jaučiasi ir manoma, kad dėl sveikatos bus priverstas pasitraukti.

Ligi šiam metui krašte buvo daug balsų prieš Chamberlainą, bet Churchill nedrįso jo mesti iš kabineto, nes Cham-

Nukentėjo nuo bombų turčių distriktas Londone

4 nacių laivai nuskaudinti

FOLKESTONE, Anglija, rugs. 24 d. — Britų orlaiviams pavyko pastebėti 4 nacių laivus, kurie s'linko francūzų pakraščiais. Britų bombonešiai tuojau pradėjo puolimą. Neriamieji orlaiviai pataikė kelias bombas nacių laivams. Manoma, kad visi 4 vokiečių laivai buvo paskandinti.

Amerikos laikraštinių, kurie buvo kitoje kanalo pusėje, galėjo stebėti, kaip anglų lėktuvai bombardavo ir paskandino vokiečių laivus.

Berlyno centras dega

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 24 d. — Pranešama, kad praėjus naktį kelioms anglų lėktuvams pavyko pasiekti Berlyną ir užmušti 9 jo gyventojus. Vokiečių priešlėktuvinės patrankos šaudė be sustoijimo, bet joms nepavyko sulaukyti anglų. Anglai išmetė kelias bombas miesto centre, kurios uždegė kelis namus. Sukeiti gaisrai Moabit apylinkė. Tai buvo vienas ilgiausių anglų puolimų, tęsėsi beveik 4 valandas. Anglai skelbia, kad padarė didelius nuostolius.

Seka Amerika

TOKIO, Japonija, rugs. 24 d. — Visas japonų politikierių dėmesys kreipiamas į Amerikos reakciją dėl Indokinijos įvykių. Japonai nenorėtų, kad Amerika kištųsi į šį reikalą. Japonų informacinės agentūros paskelbė, kad japonų karo laivynas yra pasirodęs sutikti bet koki trečios valstybės įsikišimą į japonų-francūzų konfliktą.

berlain buvo konservatorių partijos lyderis. Dabar Anglijos konservatoriai mano Churchill išrinkti savo partijos lyderiu.

Kovos Indokinijoje

TOKIO, Japonija, rugs. 24 d. — Nežiūrint į sutartį, padarytą su francūzų valdžios atstovais, francūzų kariuomenė priešinasi japonams. Japonai buvo priversti vartoti kanuoles francūzų pasipriešinimui palaužti.

Susirėmimų metu užmuštas 131 francūzams tarnaujantis kareivis. Japonams pavyko suimti 240 francūzų nelaisvėn. Suimtųjų tarpe yra keletas karininkų. Japonams pateko didelis ginklų ir amunicijos kiekis.

Japonai atmušti

IIANOI, Indokinija, rugs. 24 d. — Vakar ir šiandien įvyko smarkūs susirėmimai tarp francūzų ir japonų kariuomenės dalyčių Langson ir Dangdong uostuose. Mušiai tebevyksta ir yra didelis užmuštųjų skaičius abiejose pusėse.

Francūzams pavyko atmušti japonus iš Dangdong uosto. Japonai smarkiai nukentėjo ir daugelį jų pateko nelaisvėn. Japonai turėjo teisės išlipti Tonkin ir Haiphong uostuose, bet jie neturėjo teisės laipinti savo kariuomenės Dangdonge.

Falangistai bijosi

MADRIDAS, Ispanija, rugs. 24 d. — Nacių ir fašistų lyderiai norėtų Ispaniją įtraukti karan, bet ispanų falangistai tvirtina, kad jie dar neatsigavo nuo civilinio karo žaizdų.

Vokiečiams palankus ispanų falangistas pareiškė, kad buklė pačioje Ispanijoje yra labai neaiški ir Ispanija negalės eiti į karą prieš anglus, kol nebus sunaikinta 80% britų laivyno. Italai prašė, kad ispanai leistų jiems siųsti kariuomenę per savo teritoriją Gibraltarui pulti, bet Serrano Suner jiems pasakė, kad italai reikalauja per daug. Ispanijos vidutinė padėtis to neleidžia.

Naujas ultimatumas

VICHY, Francūzija, rugs. 24 d. — Dakaro karo viršininkas pulk. Boisson, šiandien gavo naują ultimatumą. Ši kartą ultimatumas buvo britų admiralo, kuris komanduoja atplaukusios karo laivus.

Francūzų pulkininkas atsisakė pasiduoti. Karo laivai iš naujo pradėjo pulti Dakarą. Ši kartą ugnis daug smarkesnė. Pačiame Dakare bijoma, kad britai nepradėtų sūpti miesto. Pasakojama, kad gen. de Gaulle pavyko išlaipinti francūzų kareivius, kurie artėja prie miesto iš dykumos. Petain įsakė gintis ligi paskutiniųjų. Francūzams padeda vokiečiai, kurių žinioje yra pakraščio patrankos.

Amerika ginkluojasi

WASHINGTON, D. C., rugs. 24 d. — Rooseveltas pranešė, kad Amerikos ginklavimosi darbas eina pirmyn. Vien tik paskutinėmis aštuoniomis dienomis padaryta užsakymų daugiau negu už bilijoną dolerių. Užsakyta daug orlaivių, proektoriai, medžiagos dirbtiniams tiltams, žiuronių, įvairiausių automobilių, tankų, radijų aparatų, drabužių, gazo maskių ir kita.

Laivynas ruošiasi

WASHINGTON, D. C., rugs. 24 d. — Pranešama, kad Amerikos karo laivynas ruošiamas sutikti bet koki netikėtumą. Karo laivai jau gavo reikalingą ginklų atsargą ir pakraščio sargybos atitinkamai sustiprintos. Visi Amerikos karo laivai yra aprūpinami specialia juosta, kuri panaikina magnetinių minų veikimą.

Karo laivynas stato kelias radijų stotis, kurios reikalingos ryšiams palaikyti su išplaukiančiais laivais. Admiralo Waesche, kuris yra jūros jėgų viršininkas, informavo atitinkamas senato komisijas apie laivyno stovį ir nepriteklus.

Susirupinę kovų pasekomis

WASHINGTON, D. C., rugs. 24 d. — Vyriausybės sluoksniuose visi yra labai susirupinę Dakaro mušio išdavamis. Amerikos vyriausybė žino, kad Dakaras yra vienas svarbiausių bazių pietų Atlantikos vandenynui kontroliuoti. Jeigu Dakaras pasiliks Petain kontrolėje, vokiečiai turės laisvas rankas ir galės planuoti savo karo žygius į pietų Ameriką. Amerikos vyriausybė senai numatė Dakaro svarbą ir pasiuntė ten konsulą.

Kai kurie kariuomenės atstovai sako, kad Amerikos apsauga labai sustiprėtų, jeigu Amerikos laivynas užimtų Dakarą.

Pateisina Rooseveltą

GRAND RAPIDS, Mich., rugs. 24 d. — Senatorius Lucas, kuris prieš trejetą metų smarkiai kritikavo Rooseveltą dėl jo užsienio politikos, šiandien prisipažįsta, kad jis klydo. Roose-

VĖLIAUSIOS NAUJIENOS

— Vokiečiai bombardavo Cambridge miestą, kuriame randasi pagarsėjęs anglų universitetas.

— Italai bombardavo britų karo bazę Matruh, Egipto pakraštį. Britai bombardavo Bardiją ir Tobruką.

— Bulgarij kariuomenė okupavo pirmą Dobrudžės zoną. Tikisi rytoj baigti visos provincijos okupaciją.

— Pagarsėjęs lenkų muzikas Paderevskis atvažiuoja Amerikon.

— Japonų-francūzų mušiai Indokinijoje sustabdyti. Francūzai kaltina japonus sulaužius sutartį. Japonai užmušė vieną francūzų pulkininką.

— Suomų vyriausybė buvo priversta leisti vokiečių kariuomenės jėgoms vykti per savo teritoriją. Vokiečiai vyksta į šiaurės Norvegiją.

— Turkų vyriausybė smarkiai didina pakraščio sustiprinimus. Vyriausybės sluoksniuose stiprėja įsitikinimas, jog kraštas bus įveltas karan.

— Francūzai paskelbė, kad su japonais padaryta sutartis dėl Indokinijos negalioja, nes japonai ją sulaužė. Francūzai yra pasirėję sutikti atvažiuojančius japonus su ginklų rankose.

— Britų bombonešiai sugriovė du didelius karo medžiagos fabrikus Berlyne. Padegė gazo gamybos fabrikus.

— Šiaurės Indokinijoje japonai bombarduoja francūzų kareivines. Francūzams pavyko numušti 2 japonų orlaivus.

— Francūzų orlaiviai, kurie bombardavo Gibraltarą, paskandino vieną karo laivą-naikintoją. Ispanai matė, kaip jis skendo.

— Ispanai Afrikoje traukia savo kariuomenę prie francūzų kolonijų sienų.

— Vokiečiai numetė bombą į centralinę Londono stotį Waterloo.

— Washingtono sudaryta komisija, kuri rūpinsis visomis susisiekimo priemonėmis ir paruos jas karo reikalsams.

veltas numatė artėjančią karą ir dėjo pastangas jam išvengti.

Lucas sako, kad jis skaitė Rooseveltą perspėjimus beprasmiškais, bet dabar tikrai jis pamatė, kad smarkiai klydo. Lucas pripažįsta, kad Rooseveltas yra didelis tarptautinių dalykų žinovas, juos numatė ir tinkamai prie jų ruošiasi. Rooseveltą palgino su Linkolnu.

Palaiko Rooseveltą

WASHINGTON, D. C., rugs. 24 d. — Prezidentas Rooseveltas šiandien kalbėjosi su senatorium Norris, kuris atstovauja nepriklausomus balsuotojus. Jis turi sudaręs didoką grupę, kuri yra pasirūšusi balsuoti už Rooseveltą.

Norris pasakė, kad krašte yra didoka progresyvių organizacija, kuri visą laiką kovojo už demokratiją ir už progresą.

Grupėje buvo ir New Yorko miesto mēras Laguardia, kuris žada palaikyti prezidentą. Jis pasakė, kad vyksias į kraštą ieškoti Rooseveltui balsuotojų.

Ištartini paruošimai

BELGRADAS, Jugoslavija, rugs. 24 d. — Išilgai Dunojaus ir geležinkelių vokiečiai pristatė daug barakų. Sako, kad juose mano kelioms d'ėnom apgyvendinti iš Besarabijos grįžtant jius vokiečius, kuriuos rusai meta laukan. Vokiečiai grįžta išvargę ir privalės pakelįj ilsėtis.

Jugoslaviai įtar'a tokius parengimus, nes barakai statomi iš labai geros medžiagos, visur įtaisomas radijas. Prie barakų einamos sargybos ir naciai nieko artyn neprileidžia. Jugoslaviai bijo, kad vokiečiai ten neapgyvendintų kariuomenės, kuri padarytų suklimą ir pagrobtų visą kraštą.

Patvirtino sutartį

WASHINGTON, D. C., rugs. 24 d. — Praeitą savaitę Rooseveltas pasiuntė senatui patvirtinti Havanos aktą. Tai yra 21 Amerikos valstybės sutartis gintis bendromis jėgomis nuo Europos karus sukėlusį diktatorių.

Kartu su sutartimi buvo persiųstas ir Hull paaiškinimas raštas. Hull aiškina senatoriams, jog jam pirmon eilėn rūpėjo išvengti, kad diktatoriai negalėtų perkelti Europos karo į Amerikos žemyną. Senatas patvirtino sutartį.

Respublikoniški senatoriai, kurie smarkiai priešinosi Hull politikai, kai jis vyko į Havaną, šiandien patvirtino sutartį be jokių pastabų.

Mažina algas

HAVANA, Kuba, rugs. 24 d. — Kubos prezidentas, nežinodamas koku būdu išlyginto biudžeto deficitą, ėmėsi labai griežtų priemonių. Jis nutarė sumažinti visiems valstybės tarnautojams algas 38%. Algos buvo sumažinamos karininkams, parlamento atstovams, savivaldybės tarnautojams ir kitiems valstybės pareigūnams.

Algos sumažinamos tik tiems tarnautojams, kurie į mėnesį uždirba daugiau negu 30 dolerių. Dėl šių suvaržymų bus paliesta 35,000 tarnautojų. Pasakojama, kad kai kurie nežada atvykti į darbą. Kubos valstybės iždai truksta 15 milijonų dolerių.

Chicago ir apylinkė federalio oro biuras šiai dienai pranašauja:
Debesuotas ir vėsus.
Saulė teka 6:39 v. r., leidžiasi 6:45 v. v.

ISPANŲ LAISVĖS KOVA

MARTIN GUDELL

(Tęsinys)

Didvyriški "dinamiteros".

Koli pavyzdžiui užsikrėtė visose frontų linijose, ir pačiame Madride tankai jau nesudarė jokio pavojaus. Vėliau kariuomenės vadovybė suorganizavo specialias kariuomenės dalis, kurių tikslas buvo kovoti prieš tankus. Šios dalys vadinamos dinamiteros. Daugiausia jose buvo angliakasiai, kurie nuo seno mokėjo labai gerai vartoti dinamitą. Buvo įsteigta dinamiteros mokykla, kuri visiems frontams pagamino reikalingų dinamiterų skaičių.

Ispanai sumušė vokiečių pėstininkus.

Bet ne vien tik Madridas kėlė viltis karą tęsti ir laimėti. Milicininkai atlaikė labai smarkius mušius prie Charamos upės. Kai fašistų jėgos buvo sumuštos prie sostinės ir padėtis buvo jiems labai pavojinga, užsieniškai jų sąjungininkai nutarė dar smarkiau padėti. Vokiečiai, kurie ligi tam metui pasitenkino padėdami vien tik aviacija ir ginklais bei karo

specialistais, nutarė atsistoti ir pėstininkų dalis. Pagal von Faupel planą, Madridas reikėjo imti supant jį iš pietų ir atkeriant visą susisiekimą su pajurio provincijomis. Atvykusiems vokiečiams karo viršininkai įsakė atakuoti ir šie rikiuotomis gretomis eidavo pirmyn, nežinint, kad prieš juos pleskėdavo kulkosvaidžiai.

Išnaikina tukstančius vokiečių.

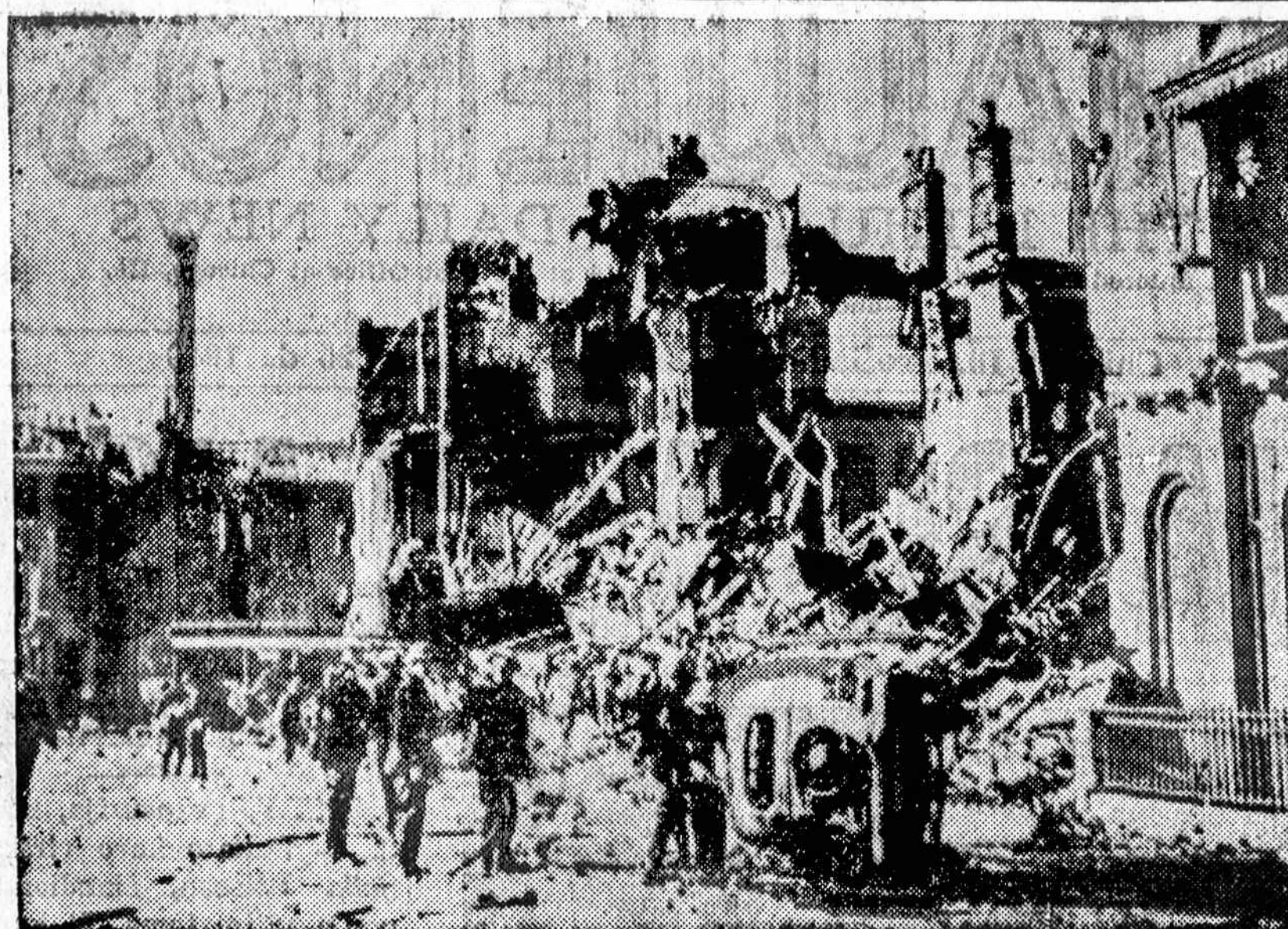
Respublikonų dalys pradėjo išsivandinti, jie negalėjo suprast tokios vokiškos paklusnybės, kuri juos tiesiog mirtin vedė, bet vėliau apkasuose pasiliekę vokiečius tiek arti prisileidavo, kad iš jų nė vienas gyvas nespėdavo. Daugiau kaip 10 tukstančių vokiškų naujokų buvo iškloti prie Charamos krautų. Po šių mušių vokiečiai jau nebesijautė daugiau savo kariuomenės. Berods, vokiečiai su italais Ispanijos reikalu taip ir susitarė: vokiečiai duos karo medžiagą, o italai kareivius. Laikų buvo labai daug vokiškų, bet vėliau paprastų kareivių nesimatė.

Sumušė italus Guadalacharoje.

Be laimingų mušių prie Charamos, dideliu respublikos laimėjimu reikia skaityti Guadalacharos mušis. Ten buvo sumuštos keturios pilnos italų divizijos. Respublikonai iš savo pusės turėjo didelius nuostolius, bet kai italai pradėjo bėgti, tai ne tik tai jų pirmos linijos pasitraukė, bet pradėjo skubėti atgal visi divizijų štabai. Karo grobis buvo neapsakomai didelis. Didelis kanuolių, šovinių ir kulkosvaidžių kiekis perėjo į antifašistų rankas.

Mūrininkas sumušė 4 italų divizijas.

Italų divizijas prie Guadalacharos sumušė Madrido anarchisto Ciprijono Mera vadovaujamos dalys. Po šių operacijų net dideli karo dalykų specialistai pripažino nepaprastus Mera strateginius gabumus. Paprastas Ispanijos mūrininkas privertė trauktis Abisinijos karą laimėjusius generolus. Netamei, Mera kolonos nebuvo motorizuotos, antraip jos būtų ga-

DOVER, ANGLIJA. — NACIŲ BOMBARDAVIMO PASEKOS.

lėjusios priešą nuvyti taip toli, kad būtų Madridą visai atpalaidavę nuo pavojaus.

Tai buvo kovo 20 d. dar prie Kabilero vyriausybės. Bet respublikonai kariuomenę sugėbėjo atimti iš fašistų Teruelio. Tai buvo labai svarbus strateginis punktas.

Mušiai prie Teruelio.

Kada priešas ruošėsi pradėti Aragono fronte didžiulę ofensyvą, respublikonai kariuomenę, visai priešui nelaukiant, atkrito Teruelį nuo likusios fašistinės Ispanijos dalies ir privertė jį pasiduoti.

Fašistai turėjo gana didelę kariuomenės dalis pačiame Teruelyje, turėjo stiprią pilį. Teruelį be gins pulkininkas Rėy užsėdėjo tvirtovėje ir gynėsi ligi paskutiniųjų. Jis manė, kad ir jį ateisiančios vaduoti fašistų dalys, kaip tai jos buvo padarę su Toledo gubernatoriumi, bet čia respublikonai jau buvo daug aktyvesni. Jie nelaukė ligi paskutinio momento, bet privertė pilin užsidariusius pasiduoti. Pilį suėmė apie du tukstančius fašistų. Jų tarpe daugė karininkų ir klero atstovų.

Vivankos-Teruelio didvyris.

Teruelį imant ypatingai pasižymėjo Garsija Vivankos vedama divizija. Tai buvo divizija sudaryta iš anarchistorių Katalunijos elementų. Ji buvo skaitoma viena kariningiausių Ispanijos kariuomenės divizių. Pats Garsija Vivankos senai išpanams buvo žinomas kaip griežtas sindikalistas.

Didelė fašistų ofensyva, planuota pirmomis 1938 m. dienomis, buvo sutrukdyta, bet paruoštas puolimui jėgas priešas sutraukė prie Teruelio ir būtinai buvo užsėjęs jį atimti. Respublikonai ten išsūdė labai dideles fašistų jėgas. Franko sutraukė labai daug mūrų, privežė italų, sutarė su vokiečių ir italų aviacijomis ir pradėjo atakuoti seną aragoniečių miestą. Du mėnesius truko kovos prie Teruelio, kol fašistinės jėgos vėl jį atgavo. Tai buvo vasario mėnesio pabaigoj.

Vokiečių ir italų parama fašistams.

Fašistai ir toliau rengėsi didelėms ofensyvoms. Tuo tarpu, kai Italijos ir Vokietijos diplomatai Nesikišimo Komitete tvirtino, jog jų vyriausybės nepadedančios Frankui, vokiečių ir italų laivai nuolat traukė ginklus į fašistinę Ispaniją.

Kad būtų pilnesnis vaizdas, paminėsime čia užsienio medžiagą įvežtą fašistinės Ispanijos vien tik kovo mėn. 1938 metais.

Kovo 2 d. į Bilbao įplaukė du dideli vokiečių laivai, kurie atvežė karo medžiagos ir daug orlaivų.

Kovo 10 d. Kadikso uostan įplaukė trys ispaniški laivai su karo medžiaga ir kareiviais. Jais atplaukė 4500 italų kareiv-

vių, 500 juodmarškininių, 300 artileristų ir lakunų. Iš karo medžiagos buvo atvežta 15 orlaivių žvalgybai, 3 dideli bombardatoriai, didelė daugybė visokios karo aviacijos medžiagos, ypatingai stiprių aviacijos bombų.

Tą pačią dieną vokiški laivai iš Maroko pervežė 3,000 mūrų, kurių daugumą buvo suverbuota prancūzų kolonijose. Kovo 19 d. vienas italų laivas Kadikse iškrovė didelį kulkosvaidžių, šautuvų ir šovinių kiekį.

Tą pačią dieną vokiečių karo laivas Emden Bilbao mieste iškrovė 30 moderniausių ka-

nuolių. Kai kurios jų buvo 28 centimetrų.

Kovo 27 d. vokiškas laivas "Porto" Sevilijoje iškrovė daug šovinių ir modernios artilerijos.

Kovo pabaigoj prie Aragono fronto buvo sutraukta 150,000 vyrų. Iš jų 20,000 buvo ispanai, tuo tarpu visi kiti buvo užsieniškiai. 50,000 buvo italų, 40,000 mūrų, 20,000 portugalų, 20 tukstančių svetimšalių legionų, kuriame buvo visokių tautybių žmonių, jų tarpe daug vokiečių.

Kovo mėn. pabaigoj Aragono fronte sukilėliai turėjo 700 lėk-

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTVIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

 4605-07 So. Hermitage Ave.
 4447 South Fairfield Avenue

Telefonas LAFAYETTE 0727

Dykai

kopyčios visose Chicago dalyse

Klauskite mūsų radio programų Antrodienio ir šeštadienio rytmečiais, 10:00 val. ryto iš W. H. I. P. stoties (1480 K.) su POVILU ŠALTIMIERU.

Laidotuvių Direktoriai

NARIAI
 Chicagos,
 Cicero
 Lietuvių
 Direktorių
 Asociacijos

Ambulance
 Patarnavimas
 Dieną ir Naktį
 TURIME
 KOPYČIAS
 VISOSE Miesto
 DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
 3307 Lituania Avenue Phone YARDS 4908

ANTHONY B. PETKUS
 6812 So. Western Ave. Phone GROvehill 0142
 1410 South 49th Court, Cicero Phone Cicero 2109

J. LIULEVIČIUS
 4348 S. California Avenue Phone LAFayette 3572

P. J. RIDIKAS
 3354 So. Halsted Street YARDS 1419

I. J. ZOLP
 1646 West 46th Street Phone YARDS 0781

S. P. MAZEIKA
 3819 Lituania Avenue YARDS 1138
 YARDS 1139

LACHAWICZ IR SUNUS
 2314 West 23rd Place Phone CANAL 2515
 SKYRIUS: 42-44 East 108th Street Tel. Pullman 1270

ALBERT V. PETKUS
 4704 So. Western Avenue Phone LAFayette 8024

tuvių. Iš jų 150 buvo itališki Fiat, 100 Savoja, 30 Stormi, 40 Romeo, 40 Junkersų, 40 Heinkel, 40 Dornier ir likusieji buvo vokiečių greitieji Messerschmidt.

Tokie buvo pasiruošimai fašistų pusėj, tuo tarpu respublikonai turėjo tikrai didelį norą nepasiduoti.

Rusija nustoja pardavinėti ginklus.

Rusija, pamačiusi, kad jai labai sunku įsilaikyti Ispanijoje, išitkinusi, kad ne vien su Kabilero nieko negalėsianti padaryti, bet ir Prieto nepasidavę, nustojo iš viso ginklus pardavinėti. Po to kai Stalinas suaukdė Ispanijai veikusių savo agentus, nustojo iš viso Ispaniją rūpintis. Galutinai ginklų parduoti neatsisakė, bet tas pardavimas buvo labai ribotas. Nors ispanų vyriausybė ir siūlė gėrus pinigus ir prašė didesnio ginklų kiekio, bet rusai ginklus pardavinėjo tarytum vaistinėms — po lašą. Parduos 50 orlaivių ir laukia, kol priešas juos visiškai sunaikins, o tada jau pradeda derybas vesti ir dėl kitos partijos.

(BUS DAUGIAU)

Mrs. A. K. JARUSZ
 PHYSICAL
 THERAPY
 and MIDWIFE

6630 S. Western av.
 Telefonas:
 HEMLOCK 9252
 Kasdien nuo 10 v.
 ryto iki 7 v. vak.
 Šeštadienį ir sekmadienį — Sand
 Dunes, Central av.
 Beverly Shores,
 Ind. Tel. Michigan
 City 2799-R-3.

AKIŲ SPECIALISTAI
 DR. G. SERNER
 LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. Yards 1829
 Pritaiko Akinius
 Kreivas Akis
 Ištaiso
 Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
 756 WEST 35th STREET
 kampas Halsted St.
 Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
 Nedėliomis pagal sutartį

LIETUVIAI
 GYDYTOJAI IR DENTISTAI
 Amerikos Lietuvių Daktarų
 Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122
 DR. S. BIEZIS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 2201 West 22nd Street
 Valandos nuo 1—3 ir 7—8
 Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
 Rez. 6631 So. California Avenue
 Telefonas Republic 7868

Ofiso Tel. Virginia 0036
 Residencijos Telefonas
 BEVERLY 8244
 Jeigu neatsiliepia, šaukite
 BOULEVARD 1040
 DR. T. DUNDULIS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 4157 ARCHER AVENUE
 Ofiso Valandos:
 nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
 Nedėlioj pagal sutartį

Dr. F. Pulsucki Le Van
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Valandos kasdien 2-4 ir 6-8 vak.
 1957 W. Garfield Blvd.
 Cor. Damen. Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.
 West Town State Bank Bldg
 2400 WEST MADISON STREET
 Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
 Telefonas SEELEY 7330
 Namų telefonas Brunswick 0597

Tel. YARDS 3146
 VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9
 Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 8
 Sventadieniais: 11 iki 12
 DR. V. A. ŠIMKUS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 ir Akinius Pritaiko
 3343 S. HALSTED ST.

Dr. V. E. SIEDLINSKI
 DENTISTAS
 Pirm., Trečiadienį, Šeštadienį
 4631 So. Ashland Ave.
 Tel. YARDS 0994
 Antradienį, Ketvirtadienį, Penktadienį
 4143 So. Archer Ave.
 Tel. LAFAYETTE 3650

DR. STRIKOL'IS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
 Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8
 vak. Nedėlioj pagal susitarimą
 Ofiso Tel. YARDS 4787
 Namų Tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
 DENTISTAS
 4645 So. Ashland Ave.
 arti 47 Street
 Telefonas YARDS 2246
 Valandos nuo 9 iki 8 vakaro
 Seredoj pagal sutartį

DR. BRUNO J.
 ZUBRICK'AS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 2808 West 63rd St.
 VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9
 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą
 Telefonas HEMLOCK 7899
 Namų Tel. VINCENTS 5272

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
 Tel. Hemlock 5849
 Dr. Peter T. Brazil
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 6757 S. Western Ave.
 VALANDOS: 1 iki 3 ir nuo 7 iki 9

DR. A. JENKINS
 (Lietuvis)
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 2500 West 63rd Street
 Ofiso valandos: nuo 1—4 ir nuo
 7—9 val. vakaro ir pagal sutartį
 Ofiso Tel. PROSPECT 6737
 Namų Tel. VIRGINIA 2421

DR. Margeris
 3325 So. Halsted St.
 Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet
 ir nuo 6 iki 8 vakaro
 Sventadieniais tik susitarus
 Phone YARDS 7299

Tel. Office Wentworth 6330
 Rez. Hyde Park 3395
 Dr. Susanna Slakis
 Moterų ir vaikų ligų gydytoja
 6900 So. Halsted St.
 Valandos 1—4 po pietų, 7—8 vak.
 išskyrus seredomis ir subatomis.

KITATAUCIAI
 DR. HERZMAN
 IS RUSIJOS
 Gerai lietuviams žinomas per 39
 metus kaip patyręs gydytojas chi-
 rurgas ir akušeris.
 Gydo staigias ir chroniškas ligas
 vyrų, moterų ir vaikų pagal nau-
 jiausius metodus X-Ray ir kitokius
 elektrikos prietaisus.
 Ofisas ir Laboratorija
 1034 W. 18th St., netoli Morgan St.
 Valandos nuo 10—12 pietų ir
 nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną
 dieną, išskyrus šeštadienio vakaro
 ir nedėliomis.
 Tel. CANAL 3110
 Residencijos telefonai:
 Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal
 OFISAS
 4729 So. Ashland Ave.
 2-ros lubos
 CHICAGO, ILL.
 OFISO VALANDOS
 Nuo 10—12 val. ryto; nuo 2 iki
 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val.
 vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12
 valandų dieną.
 Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994
 Dr. Maurice Kahn
 4631 SOUTH ASHLAND AVE.
 Ofiso valandos
 Nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po
 pietų, 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12
 Rez. Telephone PLAZA 3200

ADVOKATAI
 K. P. GUGIS
 ADVOKATAS
 Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.
 Kamb. 1431-1434-Tel. Central 4411-2
 Namų ofisas—3323 So. Halsted St.
 Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30
 Telefonas YARDS 0818
 Ktvirtadieniais ir Sekmadieniais
 —pagal sutartį

A. A. SLAKIS
 ADVOKATAS
 7 So. Dearborn St.
 Room 1230
 Ofiso tel. CENTRAL 1824
 Namų tel.—Hyde Park 3395

VYTAUTAS TARUTIS
 — ADVOKATAS —
 3133 SO. HALSTED STREET
 Tel. CALumet 6877
 Val. 11—2 dieną ir 4—8 vakaro
 134 N. LA SALLE STREET
 Room 2014 Tel. STATE 7572
 3149 SO. HALSTED STREET
 Tel. VICTory 2679

Pirkite tose krautuvėse, ku-
 rios garsinasi "NAUJIENOSE"

DR. K. NURKAT
 Kviečia jus prisirinkti gerus
 akinius. Akys egzaminuojamos
 dykai. Kainos akinių prieinamos

BUDRIK
FURNITURE HOUSE
 Krautuvė Su Mėlynu Frontu
 3409 So. Halsted Street
 Tel. Yards 2151

DAR TURIME KELETA KOPIJŲ
 Mikalinos Glemžaitės
Lietuvių Moterų Tautinių Drabužių
 (ilustruota)
KAINA \$1.00
NAUJIENOS
 1739 SO. HALSTED ST.
 Chicago, Ill.

CRANE COAL COMPANY
 5332 So. Long Avenue
 Telefonas PORTSMOUTH 9022
POCAHONTAS Mine Run iš geriausių
 mainų, daug dukių išimta **\$7.65**
 Perkant 5 tonas ar daugiau.
 Sales Tax ekstra.
BLACK BAND LUMP **\$9.50**

CROCHETED AFGHAN **PATTERN 2634**
 No. 2634—Megstas "Afghan"

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT. No. 2634
 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Miestas ir valstija.....

KORESPONDENCIJA

Rockford, Ill.

Rimtai susirgo Stasys Petrauskas

Pereitą sekmadienį staiga susirgo plačiai žinomas šios kolonijos veikėjas, p. Stasys J. Petrauskas. Jis sugniužo svetainėje ir liko skubiai nuvežtas į namus. Kitą dieną Dr. Bolotoff (Bulota) išvežė jį į St. Anthony ligoninę.

Kiek žinia, Petrausko viena ranka, viena veido pusė ir viena koja liko lengvai suparalyžuota. Be to, ir jo širdis truputį šlubuojanti. Dr. Bolotoff sako, jog ligoniui teksią kai kurį laiką pailsėti ir ramiai užsilaikyti. Jis prašo visus draugus, kad jie bent šiuo tarpu ligonius nelankytų ir jo nevargintų. Poilsis jam dabar labiausiai esąs reikalingas.

Jei kas nori patirti apie drg. Petrausko sveikatą, tai tegul kreipiasi į Dr. Bolotoff (Mead Bldg., tel. Main 7822). Daktaras pasizadėjo mielai noru suteikti informaciją.

Chicagoje Stasys turi brolių Joną Petrauską ir seserį Bertulienę.

[ACME-NAUJIENŲ PHOTO]

CHICAGO. — Chicagos ligoninėje slaugė laiko ką tik gimusią mergaitę, kurios tėvas Fred Snite jau keturi metai gyvena "geležiniuose plaučiuose". Jis yra vaikų paralyžo auka.

Sveikatos Dalykai

MITIMAS

Mitimas yra pagrindinis biologinis žmogaus organizmo reikalavimas. Nuo maisto kokybės ir kiekybės priklauso žmogaus gyvybė, darbingumas ir organizmo atsparumas.

Normalus mitimas bus tuomet, kada, maistas patenkinęs visus užaugusio organizmo reikalavimus, palaiko pastovų kūno svorį ir gerą jo funkcionalumą. O augančiam organizmui dar, be to, teikia amžiui atitinkančių kūno svorio prieauglį ir gerą visų organų ir audinių vystymąsi.

Tuo būdu kyla klausimas, koks gi turi būti maistas, kad patenkinėtų aukščiausi paminėti svarbius organizmo reikalavimus?

Svarbiausia pilnaverčio maisto sąlyga yra, kad jis susidėtų iš reikalingo kiekio pagrindinių maisto medžiagų, būtent: baltymų, riebalų, angliavandenių,

mineralinių druskų, vitaminų ir vandens.

Tyrimais yra nustatyta, kad žmogus dirbęs vidutinio sunkumo darbą ir sverias apie 70 kilogramų turi kasdien suvalgyti apie 118 gramų baltymų (daug baltymų turi mėsos ir pieno produktai), apie 56 gr. riebalų (gyvulinių ir augalinių) ir apie 500 gr. angliavandenių (jų daug turi daržovės, vaisiai, miltai, cukrus).

Savo kilmę maistas gali būti arba gyvulinis arba augalinis. Paprastai žmonės minta mišrių maistų — ir gyvulinių ir augalinių. Žmogaus organizmas yra prisitaikęs tokiam mišriam maistui, todėl naudoja žinduolių gyvulių ir paukščių mėsą, žuvis, kiaušinius, vabzdžius, vaisius, uogas, daržoves, šakniavaisius, grybus, riešutus, augalų grūdus, prieskonius, gėrimus ir t. t. Geru maistu laikomas tas, kurio 70% organizmas gali pasisavinti. Tačiau, kad išnaudotosios maisto liekanos galėtų iš organizmo pasisąlinti, būtina, kad maistas turėtų ir tam tikrą kiekį nevirškinamos medienos, būtent, apie 60—80 gr. paros maisto kiekyje. Šis medienos kiekis susidaro iš ruginės ir rupios kvietinės duonos, košės, daržovių, vaisių ir uogų.

Jeigu mūsų valgiai susideda ne tik iš minėtų grynųjų maisto medžiagų, bet turi nemažus kiekius ir nevirškinamos medienos, tai kyla klausimas, kiek žmogus turi tų valgių per parą suvalgyti, kad organizmas būtų patenkintas? Šiuo klausimu yra labai daug mažiau ar daugiau tikslų apskaičiavimų, bet praktiškai sveikas organizmas gali pasitikėti savo reguliatorium, būtent, sotumu. Skrandžio pripildymas ir jo sienelių įtempimas pasireiškia kaip sotumas. Kai skrandis atitinkamai prisipildo, apetitas dingsta. Toliau sotumo jausmas priklauso ir nuo to, kaip ilgai maistas pasilieka skrandyje. Juo ilgiau jis ten lieka, juo ilgiau nejauciamas alkis.

Suvalgyto maisto kiekis turi reikšmės juo judėjimui virškinamajame trakto. Valgant mažus kiekius labai koncentruoto maisto išsivysto žarnų suglebiimas (atonija), maža peristaltika ir vadinamasis vidurių užkietėjimas. Valgant labai daug mažai maistingo, augalinio maisto virškinamojo trakto darbas

apsunkinamas, kas sukelia jo sienelių pervargimą.

Atitinkamos gyventojų grupės yra pripratusios prie tam tikrų vartojamų maisto kiekių. Asmenims pripratusiems maistintis gausiu augaliniu maistu, mėsiskas negausus maistas atrodė nesotus ir, priešingai, asmenims pratusiems misti mažais kiekiais koncentruoto mėsiskio maisto, toks gausus augalinis maistas gali atrodyti labai sunkus.

Didelę reikšmę turi ir maisto šviežumas. Tik nesenas maistas yra skanus, gerai kvėpia ir gerai atrodė ir yra žmogui nekenksmingas. Senas, sugedęs maistas, taip pat ir falsifikuotas gali būti ligos priežastimi, gali organizmą užnuodyti.

Aukščiausi minėtasis pagrindines maisto medžiagas mes valgome kaip tam tikrus patiekalus arba valgius. Valgiai turi turėti gerą kvapą, turi būti skanūs. Tuo pačiu jie gali sužadinti virškinamųjų sulčių pasigaminimą skrandyje, vadinasi, buva geriau virškinami. Be to, valgiai turi būti ir sotūs. Nereikia pamiršti taip pat apie valgių pakankamą riebumą. Riebalai teikia valgiui skonį. Vartojant valgi visai be riebalų netenkama apetito.

Visos šios patiekalų ypatybės yra būtinos, nes dažnos maitinimo klaidos įvyksta dėl to, kad viena šių sąlygų arba kelios nėra pakankamai įvertinamos.

Paprastai žmonės atiduoda pirmenybę šiltam valgiui. Tai galima paaiškinti tuo, jog: 1) šaltas žmogus pradeda truputį atšalti, 2) karštesnis valgis gyvuliniai riebalai ir su aukšta tirpimo temperatūra, buna skysti, 3) kai valgis buna karštesnis, jo kvapiosios dalys darosi dar kvapnesnės ir todėl veikia geriau apetitą. Tačiau valgių aukštesnės temperatūros negu 55° valgyti nepatartina.

Mineralinių druskų ir vitaminų kiekis dienos valgio kiekyje dar nėra griežtai nustatytas, bet jie taip pat labai svarbūs ir būtinai.

Mineralines druskas gauname su vandeniu ir šiaip su visomis kitomis valgomomis medžiagomis. Vitaminus gauname iš augalinio ir gyvulinio maisto.

Iš Politikos Lauko

Wm. A. Popell Diena Nusisekė

Buvo daug žymių vald'ninkų

Praeitą sekmadienį, rugsėjo 22 d., Birutės daržė įvyko Wm. A. Popell diena. Atsilankė daug svečių ir visi linksmai praleido laiką.

Tarp besilinksminančių svečių matėsi labai žymių žmonių, kaip tai: teisėjas John T. Zuris, komisierius A. G. Kumskis, policistas Ben Survill, Dėdė Brukas, Mike Biago, Paul Wilkas, P. Nover, D. Mikulskis ir F. Jutkus iš East Chicago. Commitee manas Frank Zintak, Aldermanas Bryan Harlnett ir kapitonai Joseph Kaminskas, sti laiką.

Kulčius ir Herman Heyes.

Wm. Popell ir jo žmona Anna yra dėkingi rengėjams ir visiems atsilankiusiems svečiams ir draugams. Jie sako: "niekad jusų neužmiršim". — Steponas.

Humboldtparkiečiai Ruošiasi Iškilėms

HUMBOLDT PARK. — Gavau progą sužinoti, kad ir Humboldt Park Lietuvių Politiskās Klučas ruošiasi prie didelių iškilmių, kurios įvyks rugs. Sėptember 29 d., Jefferson miškuose, Elston ir Central ave.

Taipgi patėmijau, kad ir sugavo avnā, kuris bus sukamas ant žarijų.

Humboldtparkiečiai visados stengiasi gerai priimti savo svečius, kurie tik atsilanko pas Aldermanas Bryan Harlnett ir kapitonai Joseph Kaminskas, sti laiką.

A. J.

MASTER WINDOW SHADE CO.

S. J. Vondrak Tel. Lafayette 4560
Langam Uzdangalus Padarom ant Užsakymo
FRANKOM LAZDAS. MES NUMERUOJAM IR UŽKABINAM
TAVERNOMS, NAMAMS IR MOKYKLOMS VENETIAN BLINDS
1803 WEST 47th STREET (ARTI WOOD ST.)

COAL and COKE

Pasinaudokite Pilnai Žemomis Vasaros Kainomis.
NUSIPIRKTI PAKANKAMAI
ATLAS COAL Ateinančiai Žiemai
Illinois Sales Taksų 3% įeina į Paduodamą Žemiau Kainų Sąrašą

Žemiau paduodamos kainos yra už cash, perkant 4 tonas ar daugiau

POCAHONTAS — Third Vein ar New River. Neruksta... Namams \$7.75

WEST VIRGINIA MINE \$7.35
RUN — Extra rupios

PETROLEUM CARBON \$8.75
Pile Run

PETROLEUM SCREENINGS 3-inch Screenings \$8.00

MILLER'S CREEK — Dideli Šmotai, Genuine Consolidation \$9.65

ATLAS BLOCK — Puikios Pečiui Anglys \$9.50

Visos mūsų anglys stokeriams yra dust treated.

ILLINOIS SCREENINGS — geresnis kieme sijojimas; galima stokeriui vartoti arba rankomis kurenti \$4.70

ACE STOKER NUT — 1-inch oil treated, atsargiai ir tiksliai nustatyto dydžio anglys — tinkama visiems stokerių irenginiams \$6.05

ROYAL STOKER NUT — Mūsų Vadas. Puiki Stokeriam Anglis \$6.05

BLACK MAGIC SCREENINGS — 1-inch rupumo \$7.20

BLACK MAGIC STOKER NUT — 1-inch Nut. Geresnis kuras, su magiškom pasėkom. Geriausias ką pinigai gali pirkti \$7.65

Kainos Gal but Pakeistos Be Ispėjimo.

ATLAS FUEL COMPANY

ISTEIGTA 1915 METAIS.
4919-21 So. Paulina St. Prospect 7960-61

EGG \$6.00
NUT \$6.00
LUMP \$6.00
MINE RUN \$5.75
STOKER Screenings \$5.25
PIRKIT DABAR! — ŠAUKITE
DIENĄ AR NAKTĮ. Pristatymas
Mieste ir Priemiesčiuose.
Tel. ARDMORE 6975

Bukit Malonų SAVO AKIMS

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokit jas, leidami išekzaminuoti jas moderniškiausiu metodu, kurią regėjimo mokslas gali suteikti

32 METAI PATYRIMO pririnkime akių, kurie pašalina visą akių įtempimą

Dr. John J. Smetana Dr. J. J. Smetana, Jr.

OPTOMETRISTAI
1801 So. Ashland Avenue
Kampas 18-tos

Telefonas CANAL 0523—Chicago
OFISO VALANDOS

Kasdien 9:00 a. m. iki 8:30 p. m.
Treč. ir Šešt. 9:00 a. m. iki 7:30 p. m.

STEPHENS MUSIC STUDIO

4142 Archer Ave.
Tel. VIRGINIA 0396

Mokytojas:
PIANO—ORCHESTRA
VISOKIEMS REIKALAMS

Kasdien—3 val. vak.—7 val. vak.
Šeštadieniais—9 v. r. iki 2 p. p.
George Stephens—Steponavičius.

KAINUOJA MAZIAU PORA 1/2

NUDAZYTŲ KURTENUS SU

Gypsy 10c 3u25c

Yra valstų ir Notions krautuvės. Prašykite pakelio su čigone.

VICTOR BAGDONAS LOCAL & LONG DISTANCE MOVING

Perkraustom formiūs, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Žema kaina. Mūsų darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.

3212 So. Halsted St.
Saukit Tel. VICTORY 0066

GERB. Naujienų skaitytojai ir skaitytojai prašome pirkinį reikalais eiti į tas krautuves, kurios skelbia Naujienose.

NAUJA MADŲ KNYGA

KAINA 15 CENTŲ

Tik ką gavome naują madų knygą, kurią galite gauti pas mus. Siųskite savo orderius:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Vardas

Adresas

Miestas

Valstija

INSURED SAVINGS

4%
LATEST DIVIDEND

Accounts open by the 15th earn as of the 1st

FAIRFIELD SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2729 W. CERMACK ROAD

NAUJIENOS

NAUJIENOS pirmas ir didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje.

NAUJIENOS turi savo korespondentus visuose Amerikos miestuose ir kituose pasaulio kraštuose.

NAUJIENOS paduoda viliamiesiems pasauliui žinias.

NAUJIENOSE rasite neocensurinių žinių iš Lietuvos.

NAUJIENŲ prenumerata Amerikoje (be Chicago) kainuoja \$5.00, Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

NAUJIENOMS—pinigus siųskite šiuo antraštu:

"NAUJIENOS"

1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

NAUJIENŲ NAMAS

Kuriame RANDASI

Universal Savings & Loan Ass'n.

RAŠTINE

UNIVERSAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION yra pasirengus priimti jūsų idėjus, už kuriuos mokame 3% dividendų. Idėjai apdrausti iki \$5000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D. C. Duoda paskolas lengvais išmokėjimais.

1739 SOUTH HALSTED STREET
CANAL 8500

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co. Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANAL 8500

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$3.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — pašto	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Vienam mėnesiui	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išsiuntinėjus:	
Vienam mėnesiui	3
Savaitė	18
Mėnesiui	75
Jungtinėse Valstijose, ne Chicagoje, pašto:	
Metams	\$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvoje ir kitur užsieniuose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pilnųjų reikią siųsti pašto Money	
Orderiu kartu su užsakymu.	

Praeitės klaidos

Europa nebutų atsidurusi tokioje baisioje padėtyje, kokią ji šiandien yra, jeigu ji būtų pramačiusi, prie ko veda Hitlerio įsigalėjimas Vokietijoje. Anglija ir Francuzija galėjo lengvai sutriuškinti Hitlerizmą, kuomet jisai dar nebuvo pasiruošęs karui. Bet jos nenorėjo to daryti, pasitikėdamos, kad nacių diktatūrą galima bus gražiuoju numaldinti. Todėl angliai ir francuzai netrukė Hitlerio, kuomet jisai įvedė kariuomenę į Paryžių sritį, paskelbė Vokietijoje visuotiną karą prievole ir kitokiąs būdais lauzė Versalio taikos sutartį. Pagaliau, tos valdžios leido Hitleriui pagrobti Austriją ir sudraskyti Čekoslovakiją.

Bet reikia neužmiršti, kad ne viena tikta Europa yra kalta, kad Hitlerizmo smakas pasidarė galingas ir pavojingas visam pasauliui. Amerika prie to irgi nemažai prisidėjo. Pats prezidentas Rooseveltas, kuris dabar reikalauja, kad Jungtinės Valstijos ginkluotųsi savo laisvės apgynimui, yra padaręs keletą labai pragaistingų klaidų. Vieną jų prieš keletą dienų nurodė savo kalboje republikonų kandidatas Wendell Willkie.

Jisai priminė savo kausytojams, kad Rooseveltas administracijos pradžioje buvo susauckta Londone tarptautinė ekonominė konferencija su tikslu pagaminti ekonominio atgaivinimo planą vadovaujantioms šalims pasaulyje. Tos konferencijos sumanytojas buvo prezidentas Rooseveltas. Jis susirinko Londone ir posėdžiavo keletą savaičių, bet paskų ėmė ir išsikirstė, nieko nenutarusi. Ją iškrikdė J. V. prezidentas, atsisakydamas pritarti tam programai, kurį buvo priėmę visų dalyvavusių valstybių delegatai, neišskiriant ir Amerikos. Valstybės sekretorius Hull ir asmeniškai Rooseveltui įgaliojantis R. Moley sugrįžo namo, negalėdami suprasti, kodėl jų "ėyfas" pastatė juos į tokia keistą padėtį.

Ta paslaptis ir šiandien nėra paaiškėjusi. Todėl, kuomet kandidatas Willkie šiuos faktus priminė, nė vienas demokratų šulas neturėjo ką jam atsakyti.

Bet yra neabejotinas dalykas, kad Londono konferencijos išardymas skaudžiai pakenkė demokratijoms ir sustiprino diktaturas. Nes tai, pirmiausia, pagilino ekonominę depresiją Europoje ir Amerikoje. Depresija reiškia masinį skurdą, o masių skurdas yra ta dirva, kurioje tarpsta diktatoriai. Antra, konferencijos pakrikimas atėmė daugumą valdžių norą veikti sutartinai, kovojant su ekonominiais ir politiniais žmonių negalavimais. Hitleriui to tikrai ir tereikėjo. Kuomet demokratijos parodė savo nesugebėjimą susitarti, tai jam buvo lengva intriguoti, kurstyti vieną šalį prieš kitą, terorizuoti silpnesnius kaimynus ir paskui juos pulsti, visuomet pasirenkant patogiausią savo agresijai laiką ir auką.

Tiesa, prezidentas Rooseveltas išreikšdavo jautriais žodžiais simpatiją kiekvienai Hitlerio sudraskytai arba pavergtai tautai ir pasmerkdavo užpuolimą, bet Hitlerio plėšikiškų žygių tai nesulaikė. Laipsniškai jisai užkariavo visą vakarinę Europos kontinento dalį. Tik Anglija dar paliko nepakludyta. Reikia tikėtis, kad su Amerikos pagalba laiku, lavais ir amunicija ta paskutinė demokratijos tvirtovė Europoje atsilaikys. Bet stabdyti Hitlerį reikėjo pradėti ne dabar, o 1933 metais, kai tik jisai įėjo į valdžią. Beveik tuo pačiu laiku prezidentas Rooseveltas atvyko į Baltąjį Namą. Jisai turėjo puikiausią progą, bet ją praleido.

Karas Afrikoje

"Laisvosios Francuzijos" vadas, gen. Charles de Gaulle, su anglų laivyno pagalba bandė paimti didelį Francuzijos uostą Dakar, prie vakarinio Afrikos kranto, bet maršalo Petaino vyriausybės šalininkai atsakė pasiduoti ir priverstė anglų laivus pasitraukti. Pranešama, kad gen. de Gaulle pradėjo naują ataką prieš uostą. Atrodo, kad šis anglų ir "laisvųjų francuzų" žygis nebuvo kaip reikiant suplanuotas. Gen. de Gaulle tikėjosi, kad uosto vyriausybė jam nesipriešins, ir jisai pasiuntė laiveliu delegaciją su ja tartis. Bet uosto tvirtovių kapulės delegacijos neprisileido ir ėmė šaudyti.

Prieš keletą dienų į uostą Dakar nuplaukė šeši francuzų karo laivai iš Viduržemio jūros. Anglai juos praleido pro Gibraltarą. O dabar tie laivai atsisuko prieš ang-

lus. Matyt, gen. de Gaulle buvo apgautas. Reikia manyti, kad angliai dės visas pastangas paimti tą uostą ir visą Senegalijos teritoriją, kuri prie jo prieina, nes iš tenai jie galėtų kontroliuoti visą pietinį Atlantiko vandenyną, o Anglijos talkininkas gen. de Gaulle turėtų tvirtą bazę veikti Francuzijos kolonijose Afrikoje. Tose kolonijose vis labiau auga opozicija prieš Petaino kapitulantišką vyriausybę.

Tik kažin, ar ne per vėlai Anglija susigriebė? Sako, kad į Afriką jau yra nugabenta daug Vokietijos kareivių, kurie, žinoma, padės "patriotiškiems" francuzams sustiprinti Petaino autoritetą prieš "išdaviką" de Gaulle.

APŽVALGA

PASIRINKO TINKAMĄ VARDĄ

Nacių partija Kuboje padavė prašymą valdžiai, kad ji leistų jai pakeisti savo vardą į "Penktosios Kolonos Partiją". Bet gubernatoriaus Adelardo Valdes de nacių prašymą atmetė.

Vardas, vistiek, būtų buvęs tinkamas.

MASKVA LIEPIA BALTIJOS PILIEČIAMS REGISTRUOTIS

Sovietų valdžia per savo pasiuntinį Washingtone pranešė, kad visi Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečiai, kurie ketina grįžti į savo gimtuosius kraštus, privalo prieš lapkričio 1 d. užsiregistruoti sovietų ambasadoje Washingtone ir konsulatuose New Yorke, San Francisco ir Los Angeles. Kurie turi senus pasus, privalo juos atiduoti sovietų konsulams, o iš jų gausią naujus pasus. Užsiregistruojantieji sovietų konsulatuose automatiškai patapsią SSSR piliečiais.

Lietuvos ministeris Washington, P. Zadeikis, pareiškė, kad Lietuvos piliečiai, gyvenantieji Amerikoje, turintys teisę į pilietybę, priimti Rusijos pilietybę, bet prievartos jiems nėra. Amerikos valdžia nepripažįsta sovietų užgrobtino Lietuvos.

"Lietuviai turi atsiminti", tarė ministeris, "kad Jungtinių Valstijų valdžia iki šiol pripažįsta Baltijos respublikų ministerius, kaip pasiautintus nepriklausomų valstybių, dabar patekusius po svetimą prievardą. Lietuva vėl atgis, kuomet pasaulis sugrįš prie išminties ir teisingumo."

RUSIJA PRAILGINO DARBO LAIKĄ

Per daugelį metų sovietų valdžia gyresė, kad Rusijoje trumpiausios darbo valandos, nes savaitė susideda tik iš 6 dienų, iš kurių 5 dienos yra darbo dienos, o šešta — poilsio. Be to, kasdien dirbama tik šešias ar septynias valandas.

Bet šią vasarą bolševikai tą darbo laiko sutrumpinimą panaikino ir atsteigė "duržuazis-ką" tvarką: savaitė tapo prailginta iki 7 dienų, kaip visame pasaulyje, o darbo valandos — iki 8. Aukščiausiasis Sovietas išleido birželio 26 d. atitinkamą įsakymą, kuri Maskvos "Pravda" aiškina taip:

"Be įtempto organizuoto ir masinio darbo, be nepajaijamu kontroliavimo visų bolševikiškų organizacijų, vykdančių birželio 26 d. įsakymą, neįmanoma pasiekti pagėdaujamą pasiekimą, pasiekti pagrindinį darbo pagerėjimą fabrikuose ir ūkio ir jose įgyvendinti bolševikišką santvarką."

"Perėjimas prie aštuonių valandų darbo dienos ir prie septynių dienų darbo per savaitę suteikė daug principinių dalykų ūkiui."

Pasirodo, kad sovietų Rusijoje jau dabar dirbama septynias dienas savaitėje ir aštuonias valandas kiekviena diena, taigi —

56 valandas savaitėje.

Tai jau yra daug blogiau, negu kapitalistiškose šalyse, kur darbininkai turi vieną dieną savaitėje poilsui.

KAM MELUOTI?

Brooklynso penktakojų organo Mizara rašo, kad Brooklynso buvo surengtos trijų srovių prakalbos (dalyvaujant katalikams, tautininkams ir socialistams), kur "pinigai buvo renkami Smetonai grąžinti Lietuvon".

Ar ne sarmata jam šitaip meluoti? Nepaisant to, mano apie Smetonos valdžią tautininkai, bet katalikai apie jo "grąžinimą Lietuvon" negalvoja; o juo labiau apie tai negalvoja socialistai. Kaip tik atbulai, socialistai yra pakartotinai pareiškę, jogei Smetonos valdžios atsteigimui Lietuvoje jie yra priešingi.

Toliaus tas pats penktakojų melagis pasakoja, kad iš Lietuvos pabėgo į Vokietiją apie 600 žvalgybininkų, fabrikančių, bankininkų "ir kitokių Lietuvos liaudies priešų" — ir Hitleris duodąs tiems pabėgėliams pastogę ir maistą.

Tai yra kitas melas. Tarpe pabėgėlių yra visa eilė žmonių, kurie niekuomet valdžioje netarnavo ir niekuomet bankų arba fabriky neturėjo. Vieni jų buvo laikraštininkai, kiti vertėsi šiaip kokių nors darbu. Jeigu Vokietijos valdžia tuos pabėgėlius patalpino į tam tikrą stovyklą, kur jiems duoda duoną ir maistą, tai tas nereikšia, kad Hitleris juos globoja. Juk kuomet žmogus patenka į kalinimą, tai valdžia jam irgi "duoda pastogę ir maistą". Ar negaudavo pastogės ir maisto Lietuvos komunistai, kurie sėdėjo kalėjime?

Bet Mizara eina dar ir toliau. Jisai sako, kad tie Vokietijoje internuoti (uždaryti stovyklose) pabėgėliai nori dar pinigų "propagandai vesti".

"Jiems reikia ruošti 'tautos vadas' į Lietuvą grąžinti, kad jis ir vėl luptų devynių kailius nuo Lietuvos liaudies kūno."

"Tam reikalingi pinigai."

Tai, girdi, su šituo tikslu buvo idėtas "Naujienose" atsisaukimas, prašantis tuos pabėgėlius sušelpiti.

Tik besąžiniškas žmogus gali drįsti šitaip kraipyti faktus ir mulkinti publiką. Iš Vokietijos dar iki šiol nebuvo girdėti nė apie menkiausią politinį pabėgėlių veikimą. Tuo tarpu buvo žinių, kad Vokietijos valdžia pastatė griežčiausią sąlygą žymiesiems asmenims tarpe pabėgėlių, kad jokių politinių arba visuomeninių veikimų jie neužsiimtų, kol jie bus Vokietijos teritorijoje. Ir tai natūralus dalykas: juk Hitleris šiandien yra geras Stalino "draugas", tai kaip gi jisai leis, kad jo teritorijoje būtų vedama kovai nors agitacija prieš Maskvą?

Reikia stebėtis, kaip komunistai nesistatytą per akis meluoti ir apgaudinėti visuomenę!

Taip gimė artilerija...

I

Kuomet Anglijos vienuolis Roger Baconas 1260 m. surado paraką, vargu, tnumanė koki baisy žudymo ginklą žmonijai davė ir kaip plačiai šis jo išradimas bus žmogaus prieš žmogų vartojamas. Sakoma, jog jis pats nusigandęs savo išradimo ir nenorėdamas perduoti niekam, paliko vien parako formulę, kurią jau vėlesniais laikais surado kiti.

Šiandien mes neturėtume artilerijos, neturėtume daugelio ginklų, jei savo laiku vienuolis Baconas būtų buvęs toks geras ir būtų sunaikinęs savo išradimą.

Aišku, būtų suradę kiti, bet daug vėliau ir bent mūsų karta gal nebūtų turėjus pergyventi tą košmarą, kurį šiandien gyvena...

Kada atsirado pirmą armotą — sunku pasakyti, nes kažką panašaus, apie panašų į armotą ginklą kalba ne tik Genovos respublikos istorikas Giorgio Stella, bet ir vienas arabas, kuris tvirtina, jog Granados karalius apgulęs Bazą pavartojo pirmą ginklą, kurį reikia skaityti mūsų armotos tėvuku.

Genoviečiai buk pavartoję panašų ginklą apie 1316 m., bet bendrai, linkstama skaityti armotos atsiradimo metais 1338 metus.

Jei prieš tai ir buvo vartojami ginklai panašūs į mūsų dienų artileriją, tai visgi tik nuo 1338 m. artilerija įgija pilietybės teises ir pradeda nepaprastai progresuoti.

Bet tikrai žinoma, kad italai armotą pavartojo 1339 metais, kuomet apgulė Cambrai.

Vėliau "jau" randame armotą Prancuzijoje ir Anglijoje, kur angliai pirmą kartą ją pavartojo prieš prancuzus Crecy mūšyje 1346 m., paleisdami į darbą tris nedidelės armotas, kurių visgi nusprendė mušio laimėjimą anglų naudai, nes kailių laikų chronistas Jonas Villani rašo, armotų trenksmas buvo toks didelis, jog rodėsi pats dievas siunčia perkunus keldamas paniką tarp pėsčiųjų ir ypač raitųjų.

Reikia pasakyti, jog armotą pirmąsį savo istorijos metais veikė ir prieš kariuomenę ne tiek savo pragaistingumu, teikiama, nuostoliais, kiek savo balsu, trenksmu, prie kurio žmonės buvo neprispratę ir kas priminė perkuniją, kurios žmogus dar nuo senų laikų bijojo.

Juk iki 1378 m. vartotos armotos buvo ne tik ne lietos, kaip šiandien, bet susidėjo iš kelių dalių ir svėrė maždaug šešiasdešimį kilogramų visa armota, ji jos metimui akms ne gelėžaliai pasiekdavo 150–200 žingsnių tolį ir niekuomet negalėjai būti tikras, kad pataikysi ten, kur nori...

Bet nežiurint tokios menkos armotos veiklos — ji suvaidino gan žymią rolę mūsų istorijoje.

Neskaitant kitų priežasčių, tiesa, pagrindinių, feodalizmui suteikė gan smarkų, jei ne galutiną smūgį artilerija, kurios pagalba karaliai, galinę feodalą istengę sugriauti feodalų arų lizdus kalnų viršūnėse su jų pilimis, kurios kitų kelių buvo nepajamamos.

Karalių absoliutizmo išsivyspatavimas Vakarų Europoje nužymėtas armotų griausmu. Ir už tą popiežių, pamatų nepaprastą artilerijos veiklą ir norėdami atsigrąžinti nuo jos, bet nepasitikėdami ginklavimosi pergalėti pasauliečius karalius, nutarė per Laterano bažnyčios suvažiavimą pasmerkti armotą kaip nežmoniška ir priešinga dievo valiai ginklą.

St. Mišikas-Ziemys

Atsiradus artilerija nei kiek nežadėjo popiežiams gerų laikų ir pasparties ir todėl norėjo šį ginklą panaikinti, kad tuo ilgiau išsilaikyti savo valdžioje ir galėti toliau diktuoti savo valią karaliams ir visam pasauliui.

Bet gyvenimas, jo kasdieninė kova nei kiek nesiskaitė su šiuo bažnyčios tėvų nutarimu ir artilerija progresavo milžiniškais žingsniais.

1378 m. vienas vienuolis alchemistas iškėlė Venecijos respublikos valdžiai formulę metalų lydinimui, kurią pavartojo buvo galima armotą išlieti vienlype, o ne kelių gabalų, tarpusavyje vėliau sujungtų.

Venecijos respublika panaudojo šį vienuolio išradimą ir pavartojo vienlypes armotas lengvai paėmė Chioggia tvirtovę, bet pamatė, kokio pajėgumo įgijo armotą, patį vienuolį išradėją uždarė kalėjimui, kad kiti negalėtų jo išradimu pasinaudoti ir pagaminti šiuos baisius ginklus. Bet tai nei kiek nesulaikė armotos vystymąsi, nes angliai Crecy mūšyje paskėmingai pavartojo artileriją prieš katalikiškus prancuzų valdovus ir anie, nusispioję į bažnyčios prakiekimą armotai, savo kailio gelbėjimui pradėjo ją nemenkiau vartoti.

Karolis VIII-tas armotomis lengvai užkariavo Neapolį 1495 m. ir prasidėjo lenktynės, kurios dar šiandien tebevyksta.

Jei iki penkiolikto šimtmečio armotos nebesvėrė daugiau, kaip šešiasdešimį kilogramų, tai išmokus lieti armotas jų dydis nuolat didėjo.

Pirma didžiulė armota buvo pagaminta vengro Orban sultonso Mahomedo II-o įsakymu. Jis nutarė užimti Konstantinopolį.

Sultonas tuomet pasakė: "Nors moters apalps ir vyras virs nebyliais", jis turėsįs didžiausią ir baisiausią armotą. Ir iš tiesų, jei ankstybesnės armotos pasiekdavo nušauti iki pusantro šimto metrų, tai šis sultonso įsakymu pagaminta armota šovė dargi iki kilometro, kas tais laikais jau buvo nepaprastas progresas.

1454 m. turkų sultonas įsakė šią pagamintą armotą gabenoti iš Adrianopolio prie Konstantinopolio, kad sudaužyti miestą ir priversti jį pasiduoti.

Daug lengviau buvo sultonui įsakyti, negu jo įsakymą išpildyti, nes nors kelias ne toks ilgas, bet atmenant, kad dar šiandien palijus Turkijos keliai neišbrendami, anais laikais buvo dar baisesni. Bet įsakymas turėjo būti išpildytas ir buvo pasijusta ištisa minia darbininkų paruošti tai armotai keliai. Kuomet kelias šiek tiek buvo paruoštas, armoton įkinkė dargi 60 jaučių ir prie jų priskyrė dar apie du šimtus žmonių, kurie turėjo padėti traukti ir stumti armotą jai kelyje įstrigus.

(Bus daugiau)

Drąsai galo nėra

NEW YORK, N. Y., rugs. 24 d. — Turima patikrintų žinių, kad japonų radijas ir kariuomenės nuomonę reišianti spauda šiandien pakartotinai skelbia, jog japonai joki būdu neįleis Amerikai turėti karo bazų Singapure.

Gandai eina, kad angliai nori leisti Šv. Amer. Valstybėms naudotis jų karo bazėmis Indijos pakraščiuose. Japonams tai nepatinka ir jie priešiasis.

Ligi šiam metui japonai tokius pareiškimus darė tikrai silpnų valstybių atžvilgiu, bet kas kartą jie vis labiau drąsinais.

Margumynai

Cinkas

Cinkas-metals kristalinės struktūros, melsvai baltos spalvos, už alavą kietesnis. Normalioje temperaturoje cinkas yra trapus. Lydosi prie 419°C, verda ir garuoja prie 390°C. Lyginamas svoris 7, presuoto 7.3. Cinkas yra atsparus deguonies veikimui. Tačiau, jei jis ilgiau pastovi drėgname ore, pradeda rudyti jo paviršius supilkeja.

Cinkas prie 130°C—150°C darosi platingas. Tada galima jį kalti, tempi, presuoti. Pakėlus temperatūrą iki 205°C, cinkas pasidaro labai trapus.

Cinkas gaunamas iš rudų. Rudų yra trijų rūšių: 1) sfaleritas — junginys cinko su sierra, 2) smitsonitas — junginys cinko su anglimi ir deguonimi, 3) kalcinitas — junginys cinko, anglių, deguonies ir vandens.

Sfaleritą randa šiaurės Amerikoje ir Vokietijoje. Smitsonitą — Amerikoje, Ispanijoje, Silezijoje ir kt. Cinką daugiausia gamina iš sfalerito. Rudys deginamos, kad iš jų išvalyti sierą. Deginimo metu sierra sudega, o cinkas susijungia su deguonimi. Cinkas atgaivinamas — atskiriamas nuo deguonies anglies pagalba. Gaivinant jis drauge su anglimi kaitinamas 1000°C temperaturoje. Tokiam karštyje cinkas virsta garais, ir destiliuojasi, o anglis jungiasi su deguonimi. Cinkui garantuoti reikalingos specialios krosnyės, taip įtaisytos, kad vienoje jos dalyje cinkas garuoja, o kitoje tie garai kondensuojasi. Iš krosnies išėjęs cinkas dar nėra visai švarus, turi daug priemaišų. Kad gauti cinką švaresnį, jį lydo. Lydydami metų priemaišas, kurios lydosios prie desinės temperatūros, nusėda į dugną ir cinkas lieka švaresnis. Galutinai cinkas išvalomas tik elektrolitiniu būdu.

Cinkas naudojamas padengimui kitų metalų, kad juos apsaugotų nuo rudyti. Be to, jis vartojamas cinkografijoje ir kai kurių lydinų gamyboje.

Cinkas naudojamas padengimui kitų metalų, kad juos apsaugotų nuo rudyti. Be to, jis vartojamas cinkografijoje ir kai kurių lydinų gamyboje.

Cinkas naudojamas padengimui kitų metalų, kad juos apsaugotų nuo rudyti. Be to, jis vartojamas cinkografijoje ir kai kurių lydinų gamyboje.

JUOKAI

JUODVARNIS

Imperatorius Augustas grįžo į Rymą po didelės pergalės. Vienas amatininkas jam padovanavo juodvarnį, išmokytą sakytį šiuos žodžius: "Sveikinu tave, cesoriau nugalėtojai!" Patenkintas Augustas nupirko juodvarnį, sumokėjęs šešis tukstančius talerius. Panašų pagyrimą Augustui pasakė papuga. Ir ją nupirko gana brangia kaina. Pagaliau pasitaikė šarka. Ir ją paėmė.

Vienas vargšas kurpius taip pat norėjo juodvarnį išmokyti to sveikinimui. Bet jis dažnai netekdavo vilties ir sakydavo susisileio.

— Oi, oi, oi! Zuvo mano laikas ir vargas!

Pagaliau šiaip taip pasisekė. Ir nuėjo jis laukyti pakelę Augusto ir pasiūlyti juodvarnio. Paukštis gerai kartojo pamoką, bet Augustas tik tiek tepasakė:

— Jau užtektinai turėsiu tų gyvųjų savo rumuose. Išgirdęs tokį imperatoriaus atsakymą, juodvarnis, atsimindamas savo šeiminingo žodžius, išdrožė: "Oi, oi, oi! Zuvo mano laikas ir vargas!"

Augustas ėmė juoktis ir nupirko šį paukštį, už jį užmokėjęs brangiau, negu už kitus.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Ka Žmonės Mano

GIEMĖ APIE GEDIMINĄ

Ir žinomas Balys Sruoga pastaruoju metu sujudintuos srities — vaikams — knygą. Atėjo 64 puslankių laisvai juose išdėstyta "Giesmė apie Gediminą", su M. Dobužinskio viršeliu ir iliustracijomis, skiriamą "gražiajam jaunimėliui", su obalsiu (moto): "Užsileids nauji žvaigždynai."

Vyrų ir darbų—
Kad prikelsim Gediminą
Dvasią iš kapų."

Čia Balys Sruoga mums naujas, taip "palengvėjęs", aiškus, net dažnai atradęs tyčia prisitaikęs prie "gražaus jaunimėlio" (tiesa, šiuo pavadinimu mes prapatę manyti jaunimą, ne visai vaikus, gi knygų daugiausia iki vaikų "nušileista", tikrajam "jaunimui")

MADOS

No. 4495—Mergaitės suknelė. Sukirptos meros 8, 10, 12, 14 ir 16 metų.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blanką arba pridurti pavyzdžio numerį pažymėti mērą ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiūti pinigais arba pakeisti ženkliu kartų su užsakyimu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdėda 15 centų ir prašau
atlikti man pavyzdį No. _____
Mėros _____ per krūtines
(Vardas ir pavardė)
(Adresas)
(Išrašas ir vaizdas)

viety nedaug). Žinomas dekoratorius M. Dobužinskis savo kiek "atsiduodančiu" dekoracijomis būdų (ypač viršeliais; idomus jo gauruotas Gediminą atvaizdas, kuriame belikę mažai tos sustingusios "portretūros" — gyvenimiškomis) yra dar keturis vaizdelius padaręs: "Tautos medžioklė", "Geležinis vilkas", "Lizdeika su vamzdžiu", "Vilniaus regėjimas". Knyga turi aiškų Vilniaus propagavimą pobūdį. Rašyta taip, kad stebiesi Balio Sruogos tokiu prisitaikymu skaitytojams: daug kur paneigiamas rimas (ir net ritmas), vietomis net šypseną išaukia. Net prasmei kartais kiek trūksta, o kad Gediminas nežino, kas tas Lizdeika, visai nepaprasta. Šitaip, visa poeizė patriotiška, "mados", kaip—

"Buvo Lietuva laisva.
Kunigaikščiai valdė ją."

Daug "romantikos" ne gyvenime, tarpais lyg rusiškais "šaltiniais" dvelkia, — "šviesus" (kunigaikštis), o jau "vadas" savaime pasibrėžia... Kad tik praeities "romantika" sudėta, rodo juk tas, kad čia tas šviesus vadas karius vadina draugais, (lyg rodos jokių tad skirtumų nebuvę—visi tik buvo karžygiai ir viskas)—tai visai ne kaip draugas, (kad ir "buves"), juos grąšina bausis...

Rizikinga "atrodo kaip vaigia" Lizdeika, — juk tai vyriausias Lietuvos kunigas! ("nors, tiesa, jis, ukuojas po sedžius, vienoje vietoje atrodo lyg kokį "Tarzaną"...), jį lyg kokią laukinį pagauna kunigaikščio pasiuntinys: "VERKELIS"

Ką girdži? Ką tu sakai! Ar galvoj tau negerai? Kunigaikščio neklausysi? Priestarauti jam išdrisi? Seni! Saugok, kad barzda Nesivilk tave...

Rankoms Verkeliš sumojo—
Ir barzdotas Lizdeika,
Kaip atplysdama šaka,
Sutrasškėjo, suvaitoj,
Lyg ore staiga pakibo—
Šast—prie Verkeliš sudribo
Ir, per žirgą persisvėręs,
Žirgo karčių nusitvėrė...

Žirgo ragint nereikėjo.
Jis su dviguba našta,
Vedkėliu ir Lizdeika,
Lėkė prunkšdamas, dūndėjo,
I tą kalną, į tą aikštę,
Kur jį laukė kunigaikštis...

Paskui, nenaturalus kaip tas vyriausias kunigas meilaujasi kunigaikščiui:

"Kunigaikšti! Sužinojau,
Kad int mus pakvot atjotai.
Su mėlinga saulele
Sveikinti skubu tave..."

Reikia neužmiršti, kad taip kalbas ką tik per žirgą persvertas atneštas Lizdeika... Ir po pataikuniškų žodžių—jau sakė iš savo "aukštumos":

"Kas tave kankina, vaike?"
Žinoma, ne iš "nemokėji-

HILLSBOROUGH, CAL. — Marč de Tristan, 3 metų berniukas, vėl jaučiasi laimingas motinos rankose. Jis buvo "kidnėpintas."

mo" taip Balys Sruoga rašo, (jeigu ką netikintų jo kuryba, tam ką nors turėtų sakyti tas, kad Balys Sruoga yra profesorius Lietuvos universitete)—ne, Balys Sruoga, atrodo, turėjo save įsprausti į "gražaus jaunimėlio" rėmus, todėl jam taip nenatūraliai (arba, kaip Sruogai, per lengvai) išėjo. Kur tik nevien "gražus jaunimėlis" turėta galvoj, ten Balio Sruogos kur kas kitaip pasireiškta. Juk negalima atsigerėti puikumu vieto, kur jis pasakoja legendą apie Lizdeikos atsiradimą pasaulyje:

"Paukštis, klykdamas, iekiojo...

Ir pasaulis sužinojo,
Kad erelis vaikui savo
Atduosius ir kvapą gavo
Gūdumoj melsvų kalnų
Iš aukšnių debesų
Iš žvaigždžių žydraus
dvelkimo,
Vaikui atnešė jutimą;
Iš stygelių sidabrinų
Vaikui klausą jis nupynė;
Ir kvėpėjime dausų
Uosę gavo iš žiedų.
O šviesybę jo akių
Iš saulėtekų lankų,
Kur, it banda, tamsą gemą,
Jam erelis atgabeno.
O brangiausias lobyną—
Sąžinę, kuri nežino
Baimės, nuovargio dienos
Ir teisybės šuotos,
Sunešė, širdin sukėlė
Iš motulės rupestelio
Ir iš asarų našlaičių—
Ir atidavė jam kraičio..."

Tai yra visos knygtės pažiba! Iš viso, Sruogai, nelicido visai pasireišksti tik tas, kad reikėjo tokią knygelę išleisti. O reikalas atsirado toks, kad

"NAUJIENŲ"
AUTOMOBILIŲ
PIKNIKAS
LIBERTY GROVE
WILLOW SPRINGS, ILL.
SEKMDIENY.

Spalių-Oct. 6 d. 1940

Yra ir keistas žodis—"pasitroškim" (?). Korektūros klaidą vieną: 54 pusl. "straškėjo" vietoj "sutrasškėjo."

Dievazi, jeigu ne prof. Balys Sruoga, tai visus tuos smulkius netikslumus būtų dar rankraštis storai raudonai sužymėję. Knygutė dabar pateisinama ir kaip Vilniaus propagandos literatūra, — "KARIAI"

Te per amžius mus gaivina Miestas mūsų Gedimino! Te per amžius jo šviesa šviesis Lietuva visa! Te lietuviai Vilnius bus Meilės džiaugsmas ir dangus!"

O kokių pobūdžio rašymas, rodo: "KARIAI"

Tegyvuoja, tegu žydi Kunigaikštis mūsų didis! Te per amžius mus gaivina Kunigaikštis Gediminas!"

Iš viso, ši knygutė girdėtają legendą gražiai paryškina skaitytojui, kuriam smulkių trūkumėliai nėra pirmaciliu dalyku (ko nenorėta nė čia pabrėžti; tik žinant ir gerbiant Balį Sruogą iš jo pasireiškimų ikišiol, pasisakyta, ko butume mieliau laukę ir tikėjusi iš jo plunksnos). Knygą išleido "Sakalas" Kaune, (Kęstučio 36). Už dolerį—dvejetas knygūčių (vieną galite užsakyti saviškiams Lietuvoje). Galima gauti ir per šių žodžių rašytoją, adresu: 2138 W. Coulter St., Chicago, Ill.

—Arėjas Vilkauskas

JUOKAI

SENIAUSIA KULTūra

Viename universitete susiginčijo kartą du studentai — egipietis ir kinietis. Pirmasis sako:

— Mano tauta turi seniausiąją pasaulio kultūrą!

Tai išgirdęs, kinietis šypso si paslaptinai. Paskiau pastebi:

— Mes turime dar senesnę!

— Oo, — įsikarščia rudas N. lo sunus, — ties Aleksandrija kasinėjant, neseniai rasta 5,000 metų senumo viela. Tai yra įrodymas, kad mes jau tada turėjome telefoną! — Mane tai tikrai stebina, — mandagiai lenkiasi kinietis, — bet mes kasinėjome Tiencine ir — ir nieko neradome. Vadinasi, tai įrodymas, kad mūsų tauta jau tada turėjo bevielį telegrafą.

NUOSTABI KNYGA APIE DUSULI—DYKAI
Tik ką išėjusi knyga išleista žinių pasaulio bei brancinio kosulio aukoms. Prašykite kopijos jėl dūsulys trūdo mēgą, slūpina jėl sūstis dūsulio—jėl kost ir žinokite. Net jėl per mētus kankinas ir beviltes isgti. Išeikite knyga, jėl atidarė palaimos dūris (kastanijams—gali ir jūm! Nėsupskit pūlę. Nėra prievoili. Nuostabi knyga visiškon. DYKAI. Nėkurint kur gyvenit, rašyk šanden. NACOR 850-H, State Life Bldg., Indianapolis, Indiana.

UZEIKITE PAS PETE YOUNG

Narys: 271 Am. Legion Post, Chicago, Lietuvių Draugijos.
SCHLITZ ALUS
82nd ir Kean Avenue
prieš Tautiškių kapinių vartus)
WILLOW SPRINGS, ILL.

Pirkite tose krautuose, kurios garsėja "NAUJIENOSE"

Padėti Pinigai kas Mėnesį Prieš 11 d. neš Nuosimti Nuo 1 Dienos

Turtas virš - - - - \$5,500,000.00

Atsargos fondas virš - - \$400,000.00

Dabar Mokame 3 1/2% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 metų.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres
Val. 9 iki 4. Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.
Tel. VIRginia 1141
CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT
SAVINGS FEDERALLY INSURED
4192 ARCHER AVENUE

CENTRAL HEALTH SERVICE

Mes sėkmingai gydome chroniškas ligas, pilvo, kepenų, inkstų, ir tt. Lytišką silpnumą ir Veneriškas ligas, varicose gyslas, varicose votis ir hemorrhoidus be chirurgiškos operacijos. Pasitarimas DYKAI!
Prieš-vedybinių egzaminavimų pagal Illinois valstijos įstatus.
1922 W. DIVISION ST. (art. Damen Ave.) VISAS 2-RAS AUKSTAS
Du Telefonai: BRUNswick 2718 ir HUMBoldt 6158.
Valandos: Nuo 11 v. ryto iki 8 val. vak. Sekmdieniais tik pagal sutartį
DR. J. E. ZAREMBA, Medikalis Direktorius ir SANDRAUGAL.

KAM LAUKTI?

GAUK SAVO DANTINIUS PLEITUS DABAR!

\$9.50 ir aukščiau

Mes gaminame Dentes tik gavę išpaudą ir užsakymą nuo laisnuotų Dentistų.
APSKAICIAVIMAS DYKAI.
Mes esame puikių dantinių pleitų žamintojai jau per suvirš 18 metų. Atėikite, leiskit mums parodyti kombinaciją PERMATOMO PLEITO su NEW HUE DANTIMIS. Pataisymas \$1.00

Lawndale Dental Laboratories

HEJNA BROS.
Atdara iki 8:30 v. v. — Subatomis iki 5 v. vak.
3945 W. 26th St. 1724 S. Ashland Ave.
Tel. Lawndale 2908 Tel. Monroe 9251

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
3216 S. Halsted St. Victory 4965
Stogas, rinas, stoglangius ir sienų apmušimus.
Taisome bet ką. Atnaujiname bet ką. Darbas užtikrintas. Pilnai apdraustas.

Remkite Lietuvišką Žyduką
Nathan Kanter
MUTUAL LIQUOR CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

PIRKITE ANT KREDITO

MUSŲ ŽEMOMIS CASH KAINOMIS

Imkite 3 metus išmokėti—reikia tik jūsų parašo.
Celotex Plasterboard pėda 2c
1x6 Lentos pėda 1 1/2c
1x4 Grindims Lentos pėda 1 1/2c
Cedriniai Postai (7 pėdų) 10c
2x4 pėda 1 1/2c
Wallboard—sheet nuo 4x6 iki 4x10 pėda 2c
Albert Special Maleva gal. \$1.25
Apskaičiavimas DYKAI—
Pristatymas DYKAI
ALBERT LUMBER & SUPPLY CO.
3860 S. Western Ave.
Tel. LAfayette 2101
Atdara kasdien 7 v. ryto iki 6 v. v., nedėliomis 8 v. r. iki 12 val. dienos.

SVEIKATOS KLINIKAS

TONSILUS \$13.50
Išima Už PRABUVIMAS \$50.00
Ligoninėje RAUDONGYSLIŲ \$25.00
Išėmimas ir Tėton. REUMATIZMAS \$2.00
Greita Riešis GYDO VISAS LIGAS
Egzaminacija \$1.00
ir vaistai
DOUGLAS PARK HOSPITAL
1900 S. Kedzie Ave. Chicago

FOTOGRAFAS

CONRAD FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

Tel. CICERO 5306

C. & M. PAUGA DISTRIBUTORS

Parduodam geriausius ir stipriausius
FOX HEAD ALQ
Vynai-Likieriai-Gėrimai
i visais miestais.

5031 W. Roosevelt Rd.
CICERO, ILL.

Sophie Barcus

RYTINĖ RADIO VALANDA

— iš stoties —

W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.

Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.

Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.

Išgirsit vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.

— iš stoties —

W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.

Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.

Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.

Išgirsit vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.

— iš stoties —

W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.

Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.

Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.

Išgirsit vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.

JACK SWIFT

WITH WAVES WASHING AT THEIR FEET, THE CASTAWAYS STRAIN TO HEAR THE ROCKET MOTORS OF THE AURORA AMID THE LOW CLOUDS OVERHEAD

THE MOTORS HAVE STOPPED
THE SHIP IS HANGING IN NEUTRAL SOMEWHERE NEARBY

SMELL THAT OZONE? THERE'S AN ELECTRICAL FIELD OF FORCE IN OPERATION NEAR US!

WOW! A CLOUDBURST! HOORAY! JIMMY AND THE PROFESSOR HAVE IONIZED THE CLOUDS INTO RAIN. SIT TIGHT A FEW MINUTES LONGER, JOAN.

LUSTER-FOAM GIVES TEETH THE MOST MARVELOUS LUSTER AND SPARKLE.

Reaches decay-ridden "Blind Spots" that ordinary pastes, powders... even water... may not enter

It's here! The most delightfully different tooth paste you ever heard of. When saliva and brush touch the NEW formula Listerine Tooth Paste, supercharged with Luster-Foam detergent, it instantly springs into an amazing "bubble bath" that makes your mouth tingle with life. So fine it surges into and cleans danger spots that ordinary dentifrices may never even have reached. Cleans and polishes areas where some experts say up to 98% of decay starts.

Get the big 2 1/2 oz. tube, or better still, the double-size 4 1/2 oz. tube containing more than 40 pounds of tooth paste. At any drug counter. Listerine Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

THE NEW FORMULA

LISTERINE TOOTH PASTE

Supercharged with Luster-foam

:-: KANADOS LIETUVIŲ ŽINIOS :-:

ŠIS TAS IŠ ŠEN IR TEN

AUŠROS CHORAS PRADĖJO SEZONĄ

TORONTO, Ont. — Rugsėjo 22 dieną Aušros choras pradėjo rudens sezoną, pradėdamas choro pamokas. Į pirmą pamoką atsilankė beveik visi seni choristai ir buvo keletas jaunuolių kurie įstojo, o kiti žada įstoti į chorą. Buvo malonu matyti vėl dainuojant choro stambų bosą Narusį, kuris ilgos ir įkyrios ligos kamaujamas buvo priverstas aplėisti chorą daugiau kaip metų laikotarpiui. Taipgi malonu buvo matyti daug daugiaujanuolių ir jų visų didelį pasiryžimą naujam darbui. Choro palaikymui ir laisvos Nepriklausomos Lietuvos idėjos saugojimui, tos idėjos ugdymui.

Aušros choras tai yra vienas iš Toronto lietuvių organizacijų kurios nariams nieks nepadiktuos, nieks jų neįtikins, kad šiandien Lietuva yra laisva, nes jie laisvai galvoja ir žino, kad Lietuva ir jos valdžiai velka sunkią vergiją, kad jie yra apkaustyti raudonais rėžiais, kad jų lupos užčiauptos ir net mintis persekiojama. Ar gali būti žiauresnė vergija už moralės teisės panaikinimą? Ne! Nieko žiauresnio būti negali. Del to choras ir stoji Nepriklausomos Lietuvos atgavimui. Lietuvis kultūriniai aukščiau už rusą stovi ir jis rusiškai dėbaudamas nebus! Choro pamokos kol kas nustatytos kiekvieną sekmadienį 3:30 p. p. parapijos svetainėje.

DIDELIS PASIRYŽIMAS KANADIEČIUOSE

Karas su Vokietija ir Italija kanadiečių ne tik nenuogąsina, bet, rodos, kasdien priduoja naujo pasiryžimo kovoti už laisvę, už demokratiją.

Štai jau antri metai karo, o dar priverstinės mobilizacijos nebuvo. Kodėl? Todėl, kad atsiranda pakankamai savanorų. Daugelis stoji ir į vidaus su girdėjęs, ir aš nemanau, saugotojų armiją. Jie gauna kad toks antireligijos budas uniformas ir turi atlikti dviteisti kito įsitikinimą prilygi jų savičių karinę prievoles — nant prie baisiausios pasauliųjų apmokymą. Šiame reikale darbdaviai kooperuoja, jie apmoka savo darbininkui dviejų sąsių autoriui. Kiek teko girdėti, vėičių algos trukumą, kitaip tai kiti laikraščiai aplenkė šį sakant papildoma, ko valdžia biau rūpintis išsireiškima, bet musų nedamoka prie jo nuolatintis torontiškiečiai išminčiai „Liaudies Balse“ vietos nepasigairas yra mokomas kariško lėjo.

„mušto“. Kanados visuomenė kooperuoja visame kame daugiau negu kas gali tikėtis. Ji perka paskolos lapus; ji auko-ja Raudonam Kryžiui; moterys organizuojasi į tam tikras karines armijas. Kareivio atjautimas nepaprastas. Teko matyti išvažiuojantį vieną jaunuolį į dviejų savičių apmokymą. Tą dieną susirinko daugybė pažįstamų atsisveikinti ir palinkėti jam laimės ir kiekvienas atnešė kokią nors dovaną, k. t. rankų darbo kojines, sveterius ir t. t. Iš dirbtuvės jam išėmė darbininkai įteikė nuo jų visų pinigine dovaną ir dvi poras kojinių. Taip daroma su kiekvienu kareiviu kurs vyksta į Angliją. Įvairios organizacijos ir pavieniai asmenys sakytum, norėtų ir širdi atiduoti tam, kas stoji į eilę, kurie gina musų šalį nuo žiaurios diktatūros. Didelį pasiryžimą žmonės palaiko ir karališkoji šeima, nuolat būdama Londone su visais jame likusiais piliečiais. Tik kai kurie prasidėjus buvo spėliojimų,

kad karališkoji šeima greičiausiai persikels į Kanadą, bet dar ir šiandien jie yra rumuose ir taipgi princesos. Nedovainai žmonės juos myli. Karalienė Elzbieta yra draugiška ir giliai žmogų atjaučianti moteris, ką galima matyti iš žemiaus paduoto pavyzdžio. Kai karališkoji pora pernai lankėsi Kanadoje, tai kas tai padovanojo karalienei Kanadiškų fijalkų. Karalienė, mat, didelę gėlių mylėtoja. Kai praėjus vėlykas karalienė aplankė Londono esančią Kanados kariuomenę, tai ji atėjo nešina didelį pluoštą fijalkų ir prakalbėjo į kariuomenės šiais žodžiais: „Atnešiau jums truputėlį Kanados.“

Ji žino, kad žmogus išvažiuo- vės svetur ilgisi savųjų ir savo šalies, tai ji užauginusi kanadiškų gėlių nors jomis jų širdis nudžiugino.

MANO IŠVADA

Dr. A. Graičiūnas iš laisvamanio viltės ir raudonos diktatūros garbintoja, išsiuntinėjo į Amerikos ir Kanados lietuvių komunistų spaudą savo broleio laišką, gautą po to, kaip raudonoji diktatura užviešpatavo Lietuvoje ir po to, kaip jo brolelis buvo paskirtas Liet. Valst. Radiofono redaktorium. Savo prieraiše Dr. A. Graičiūnas sako: „...lai visuomenė atydytiai perskaito ir padaro savo išvadą.“

Kadangi ir aš skaitausi visuomenės vienetu, tai perskaičiau ir Dr. Graičiūnui leidžiant čia patiekiu savo išvadą. Pirmiausia pacituosiu naujojo Lietuvos „autoriteto“ ištrauką iš jo rašyto laiško. Jis sako: Ką galėjo padaryti visi šviesieji tautos žmonės, jeigu talkininkavo parazitų idealams šventoji bažnyčia, brutaliau tarant — juodasis šventojo tėvo sifilis Lietuvai suėdęs per 500 metų apie 10 milijonų tautos narių!“

Mano išvadoje, tai brutudar priverstinės mobilizacijos liškiausias išsireiškimas apie nebuvo. Kodėl? Todėl, kad atsiranda pakankamai savanorų. Daugelis stoji ir į vidaus su girdėjęs, ir aš nemanau, saugotojų armiją. Jie gauna kad toks antireligijos budas uniformas ir turi atlikti dviteisti kito įsitikinimą prilygi jų savičių karinę prievoles — nant prie baisiausios pasauliųjų apmokymą. Šiame reikale darbdaviai kooperuoja, jie apmoka savo darbininkui dviejų sąsių autoriui. Kiek teko girdėti, vėičių algos trukumą, kitaip tai kiti laikraščiai aplenkė šį sakant papildoma, ko valdžia biau rūpintis išsireiškima, bet musų nedamoka prie jo nuolatintis torontiškiečiai išminčiai „Liaudies Balse“ vietos nepasigairas yra mokomas kariško lėjo.

Asmeniškai, aš gerbiu laisvąmanybę, bet tokią, kuri sa-vo, intelektualumu rodo kitiems pavyzdį, o ne despotiš-ja Raudonam Kryžiui; moterys organizuojasi į tam tikras karines armijas. Kareivio atjautimas nepaprastas. Teko matyti išvažiuojantį vieną jaunuolį į dviejų savičių apmokymą. Tą dieną susirinko daugybė pažįstamų atsisveikinti ir palinkėti jam laimės ir kiekvienas atnešė kokią nors dovaną, k. t. rankų darbo kojines, sveterius ir t. t. Iš dirbtuvės jam išėmė darbininkai įteikė nuo jų visų pinigine dovaną ir dvi poras kojinių. Taip daroma su kiekvienu kareiviu kurs vyksta į Angliją. Įvairios organizacijos ir pavieniai asmenys sakytum, norėtų ir širdi atiduoti tam, kas stoji į eilę, kurie gina musų šalį nuo žiaurios diktatūros. Didelį pasiryžimą žmonės palaiko ir karališkoji šeima, nuolat būdama Londone su visais jame likusiais piliečiais. Tik kai kurie prasidėjus buvo spėliojimų,

stumdėlis vergas, kurio sunkiai uždirbti centai, plauks irgi raudonam imperializmui. Arba kaip tauta gali augti dvasia savo žemėje, kada ji ne tik fiziniai, bet ir dvasiniai visiškai nuginkluota? Nuo jos atimtas ginklas kuriuo ji saugo-jo garbę savo šalies (šiau-liai nuginkluoti), o laikraščius uždarus ji liko bejęgė dvasiniai. Nėgana to, bet iš-leista tiek daug įstatymų, kurie draudžia tiek daug daly- vau, neišvengiamų kasdieniniame gyvenime, kad beveik neli-ko to, kas būtų galima! Ir žmogus drįsta rašyti, kad tau- ta auga dvasia savo žemėje! O kaip apie tuos, kurie išbugdy- ti į Rusiją ar sukišti į kalė- jimus, ar ir jie auga dvasioje?

Ir kaip Dr. Graičiūnas nesi- drovi dėti tokį laišką į spau- dą? Vienintėlis priežastis, tur- but, ta, kad jis nežino, ką daro. Jis nėra ragavęs raudonojo ba- do duonos, man gi teko. Ir skaitant dabartinius Lietuvoj išduotus patvarkymus a ščiau matyti, kad jie mažai kuo pa- sikeičė nuo tų, kurie buvo pra- džioj bolševikų viešpatavimo. Taigi Lietuva greičiau prieis prie bado, negu prie „atvėrimo- akių“. Kad gauti pavyzdį ar- vaizdą iš to, kuo Dr. A. Graičiūnas taip džiaugiasi ir su pa- sididžiavimu siuntinėja spaudai laiškus, mes padarysim mėginimą ant paties Dr. Graičiūno ir pamatysim, kaip jam tas „išlai- svinimas“ patiks.

Daleiskm, kad daktaras gy-vena Kaune, bet su visu kilno- jamu ir nekilnojamu turta, ku- rį jis turi Chicagoje.

Man asmeniškai neteko būti pas daktarą, bet tikra esu, kad jis įeigu nuosavo namo neuri, tai samdo butą iš kelių kam- barių, kad jis turi visus buti- niausius daktarui įrankius ir jiems spintas ir kad jis yra di- delis mylėtojas paukščių, na, o kad dažnai rašo, tai gal ir rašomąją mašinėlę turi. Daleis- kim, kad atėjo bolševikiški sek- vestatoriai ir viską suregistra- vo, ju visus daktariškus įran- kius, rašomąją mašinėlę ir t. t., ir pasakė, kad tas viskas dabar priklauso valdžiai. Ar gerai daktaras jaustųsi? Bet už die- nos ar kitos bolševikai ateitų ir vėl ir pareikštų jam, kad jiems reikalingi įrankiai, o ka- dangi jie jau priklauso valdžiai, tai jie turi teisę pasiimti. Be to, sekvestatoriai atrastų, kad daktaras turi perdidelį butą, atiduotų jam patį prasciausį kambarį, o patys geruosius pa- siimtų, o kaip dėl paukščių, tai lietuų juos išleisti laisvėn, nes vieta yra perbrangi, kad paukšteliai ją užimtų, o be to, ir maistas paukšteliams negali būti naudojamas, (mat, paukš- teliai tai daugiau sentimentals gyvenimo priedai, o kaip ir dak- taro brolelis savo laiškė pažy- mi, pas bolševikus sentimentu- lumas ne madoj), nors dakta- ras tą ir pats vėliau patirtų, kaip jam prisiety susidurti su maisto trūkumu. O rašomoji mašinėlė irgi sekvestoriams pa- sirodė reikalinga, tai ir ją pa- mė. Nėgana to, už kelių die- nų jie surado, kad tas visas bu- tas jiems reikalingas ir liepa daktarui pasieškoti kito, bet kur daktaras ieškos, kad ir kiti taip išvartų ieško buto?

Ar galima dabar paklausti, kaip Dr. Graičiūnas jaučiasi, kada, anot jo brolių, k'o, ba- joriškų tradicijų šventenybė — nuosavybė jau mirė? Be to, ar daktaras buvo kada nors alkan- sas taip, kad saulei tekant at- sikišęs, per savaitę duonos ne- ragavęs ir eidamas basas anks- tyvą pavasarį, staigiai surastų žirnio didumo trupinį duonos į kišenėje, įsidėtų jį į burną

metais važiuojant iš Rusijos ir nukeliautų jo nenurijęs tris- gi raudonam imperializmui. Arba kaip tauta gali augti dvasia savo žemėje, kada ji ne tik fiziniai, bet ir dvasiniai visiškai nuginkluota? Nuo jos atimtas ginklas kuriuo ji saugo-jo garbę savo šalies (šiau-liai nuginkluoti), o laikraščius uždarus ji liko bejęgė dvasiniai. Nėgana to, bet iš-leista tiek daug įstatymų, kurie draudžia tiek daug daly- vau, neišvengiamų kasdieniniame gyvenime, kad beveik neli-ko to, kas būtų galima! Ir žmogus drįsta rašyti, kad tau- ta auga dvasia savo žemėje! O kaip apie tuos, kurie išbugdy- ti į Rusiją ar sukišti į kalė- jimus, ar ir jie auga dvasioje?

KANADOS ĮVAIRENYBĖS

Svarbus unijų kongresas. — Darbininkai valosi nuo ko- munacių. — „Liaudies Balsas“ aiškina sapną. — Ko- dėl suretėjo „Liaudies Balsas“.

Šį mėnesį Toronte įvyko svarbus All Canadian Con- gress of Labor ir CIO unijų bendras suvažiavimas, kuris nutarė apvienyti šias dvi uni- jas į vieną kuną. Abi unijos turėjo po 50 tūkstančių narių liausias (kas žino, kas yra ir dabar susivienijus turės 100 tūkstančių. Naujai apvienya unija vadinsis: Canadian Con- gress of Labor, vietoje ACC of L ir CIO. Atrodo, kad nuo šio laiko CIO unijos nutraukia ryšius su Lewis'o mašina Jun- gtinėse Valstybėse.

Suvažiavime dalyvavo apie 165 delegatai nuo abiejų unijų, kurie nutarė organizuoti neor- ganizuotus darbininkus; įtrau- kti į šį kongresą nepripilmin- gas unijas ir siekti tokio pat susijungimo su Canadian Tra- des and Labor Congress, kurį sudaro Amerikos Darbo Fede- racijos unijos ir turi apie 150 tūkstančių narių; ir pasisakė už pakėlimą algų darbinin- kams.

Tuoju bus jau metai laiko, kaip Trades and Labor kon- greso unijos nutarė apvalyti darbininkų organizacijas nuo visokių diktatorių garbintojų. Nuo to laiko visi komunaciai ir visi darbininkai įstoję į CIO, kad jis mano demonstruoda- tai į All Canadian Congress of Labor ir varė jose demokrati- joms pragaistinga propaganda, — gynė Stalino-Hitlerio „ugo- vorą“ ir jau buvo bepradeda aiškinti, kad Vokietijos parti- ja, dėka jon įstojusių komu- nistų, „sudarbininkėjo“. Bet šis suvažiavimas (Sapnininko analfabetai jį yadina konfe- rencija) labai tinkamai įverti- no komunacių šunišką pasitar- navimą Stalino ir Hitlerio im- perializmui, nutardamas ne- prifimti į unijas komunistų, nacių ir fašistų.

Čia tenka pažymėti, kad To- ronte išėmantis lietuvių kalba rusiškas pliauškalas, „Liau- dies Balsas“, niekio nepasakė apie komunacių bėdas šiame suvažiavime. Šis Stalino-Hit- leri liežuvis, „Liaudies Balsas“, šerdamas melais ir prasimany- mais savo aklaus pasekėjus ir slėpdamas nuo jų teisybę ma- no atliekas didelį apšvietos darbą.

Susikurus Toronte Kanados Lietuvių Tarybai, kai kurie veikėjai Montreale ir vakarų Kanadoje imasi steigti Tary- bos skyrius. Į tarybos atsisau- kimą tvirti jos skyrius pir- miausia atsiliepė montrealie- čiai, sudarydami iš trijų orga- nizacijų laikiną komitetą. Iš vakarų Kanados gražiai atsi- liepė J. Martinonis, kuris sa- vo būdingu raštu „Naujiene“ šaukia winnipegiečius stoti į bendrą frontą kovai už atstei- gimą Laisvos Nepriklausomos Lietuvos. Visai neabejojame, kad J. Martinonio žodžiai išsi- pildys ir ne tik Winnipege ir Montreale, bet ir visoj Kana- doj išsilis kovų banga už iš- laisvinimą Lietuvos iš Mask- vos pavergimo.

parodo, kad bolševikų despo- tiškas valdymas privėdė šalį prie badavimo, nes žmonėms buvo užginta laisvai pasijudi- ti, parduot tą, ką jie užaug na, ar net parsivežti sėklai grudy iš kitur. Tokią pat sistemą jie dabar įveda Lietuvoj ir šurpu- daros tik pamanius, ką Lietu- vos žmonės turės nukentėti. To- kiems Maskvos agentams, kaip Graičiūnai, reiktų prisiminti zanavykų patarlę, kuri sako: Ką mačija badas girt, jei tē- vas badu miršta... —Frances

Šį naują kanadiečių atbu- dimą gerai užuodžia Maskvos budelių agentai iš „Liaudies Balsas“ pastogės, nes jie kiek- vienam savo laikraštपालाकिा numerį puola Taryba. „Vy- turėjo po 50 tūkstančių narių liausias (kas žino, kas yra ir dabar susivienijus turės 100 tūkstančių. Naujai apvienya unija vadinsis: Canadian Con- gress of Labor, vietoje ACC of L ir CIO. Atrodo, kad nuo šio laiko CIO unijos nutraukia ryšius su Lewis'o mašina Jun- gtinėse Valstybėse.

Ir taip, neva visų lietuvių (taip komunaciai sako) leid- žimo laikraščio, bet ne jų rinktas redaktorius J. Y. trum- pais ir barškančiais sakiniiais atpasakoją Agniškos sapną. Jis suranda Torontė net devy- nias sroves; neskaitant raudō- nos, kurios sudarę Tarybą. Kad sapnininko redaktorius nieko nenusimano apie kitas sroves, tai kanadiečiams visai ne naujiena, nes jis tai įrodė atvejų atvejais. Tik stebėtina, urmu pradėjo įstoti į CIO, kad jis mano demonstruoda- tai į All Canadian Congress of Labor ir varė jose demokrati- joms pragaistinga propaganda, — gynė Stalino-Hitlerio „ugo- vorą“ ir jau buvo bepradeda aiškinti, kad Vokietijos parti- ja, dėka jon įstojusių komu- nistų, „sudarbininkėjo“. Bet šis suvažiavimas (Sapnininko analfabetai jį yadina konfe- rencija) labai tinkamai įverti- no komunacių šunišką pasitar- navimą Stalino ir Hitlerio im- perializmui, nutardamas ne- prifimti į unijas komunistų, nacių ir fašistų.

Visiems kanadiečiams, kurie seka lietuvių gyvenimą, aišku, kad „Liaudies Balsas“ suretė- jo dėl stokos pritarimo ir rei- pings paramos. Šiais metais suvažiavime. Šis Stalino-Hit- leri liežuvis, „Liaudies Balsas“, šerdamas melais ir prasimany- mais savo aklaus pasekėjus ir slėpdamas nuo jų teisybę ma- no atliekas didelį apšvietos darbą.

Mano apskaičiavimai dar aiškiau nušviečia „Liaudies Balsas“ dabartinę padėtį. Tvir- tinu, kad jis neturi daugiau kaip 350 pilnai apmokamų prenumeratorių Kanadoje, ir visai mažą šios skaitlinės nuo- šimtį J. A. Tuo tarpu iki šiol Maskva užlaikė net 6 pilnai apmokamus lietuviškus agen- tus, kurie, kaip matome, gy-vena geriau už paprastą dar- bininką: gerai valgo, dalyvau- ja įvairiose partėse, aukoja (ne savo) įvairiems fondams ir visur švaistosi doleriais. Vi- sų šešių Stalino žvalgybos pa-

IŠ TORONTO PADANGĖS

NAUJOSIOS LIETUVIŲ SALES ĮKURTUVĖS

Rugs. 16 d. įvyko Sunų dakt. salės atidarymo bankietas, į kurį atsilankė didokas burių vietinių lietuvių, nes kiekvie- nam buvo įdomu matyti pačių saję.

Iš anksto buvo skelbiama, kad suninė užsibrėžė įsigyti nuosavą salę naudai visų To- ronto lietuvių. Bet į salę įžen- gus, pasijunti apvilts gražiaus gandai. Salės patalpa ne tik nesutalpina visų Toronto Letu- vių, bet vargiai sutalpina ir su- ninės mėnesinį susirinkimą, jei į jį atsilankys nors pusė 1 kuopos narių. Tokiu būdu man at- rodo, kad tokią mažą salę pirkti arba buvo komis jos neap- galvota, arba užsispirta. Labai bloga, kad salė neturi savo sce- nos, be kurios joks vaidinimas ar koncertas neįmanomas. Se- ną daryti esamoj salėj nėra nei prasmės, nei išmokavimo, nes patalpa dar labiau susimazin- ty.

Žinoma, ne man svarstyti esamų trukumų Lietuviu- mus, tai veikiausiai numato pa- ti komisija, kuri, gal but, žino ir ką daryti. Mums eiliniams nariams matosi tik tiek, kad turėsime salę, bet neturėsime kur rengti parengimų, jei norė- sime juos turėti, tai į salę reiks įdėti nedaug ką mažiau, kiek į jį jau kainuoja, o jei taip, tai aišku, kad pirkinyus nevykęs. Aukos, aukos ir aukos salės vardan nepailaus mus varginti. Igal ilgai.

Suprantama, kad be visu- menės paramos nebus įmano- ma atsiekti tikslo, todėl laba- turėtų būti svarbu, kad suninės pareigūnai, ypač tie, kurie daž- niau turi atsikreipti į visuome- nę, mokėtų naudoti švelnią tak- tiką, kad visuomenę sudarę žmonės neturėtų būti rušuoja- mi. Deja, taip nėra, dažnai at- sikreipiama į visuomenę aukų ir dažnai iš tos pat visuomenės numatoma „kenkėjų“, „trukdy- tojų“, „išgamų“ ir net „prie- šų“.

Štai kad ir pačių įkurtuvių vakarų musų senas ilgametis suninis veteranas Jasaitis nesu-

stumdėlių metinės algos sieks per \$5,000. Pridėjus raštinės nuomą, preso kaštus, siuntinė- jimo išlaidas ir įvairius kitus iškaščius skaitlinė pasieks per \$6,000. Man atrodo, kad kiek- vienas žinodamas bent kiek apie laikraščio išleidimą be nuosavo preso ir su pilnai ap- mokamais 6 darbininkais su- tiks, kad \$6,000 skaitlinė yra minimum. Gi „Liaudies Bal- so“ įplaukos per paskutinius du metus (kartu imant) nevir- šijo \$3,200 (\$6,400 per 1939 ir 1940 m.), įskaitant prenumera- torius, aukas ir kitas įplaukas. Klausimas kyla, kas finansuo- ja lietuvių komunistų organi- zatorius, jų spaudą ir visą ju- dėjimą?

Protaujantiems nereik ilgai galvoti, kad atsakius, iš ko da- ro pragyvenimą 5 Torontė ir vienas Montreale komunistas. Jie patys tai įrodė plodami lie- žuvius už Stalino-Hitlerio susi- tarimą sunaikinti pasaulio ci- vilizaciją ir sutriuškinti demo- kratijas. Tik aklas gali tikėti jų pasakomis, kad jie, gražiai gyvendami ir pirkdami auto- mobilius, gauna po \$15 ir ma- žiau algos per savaitę. Kiti ko- munistų partijos nariai yra pa- sakę, kad visi komunistai gau- namai vedę darbininkai gau- nam \$25. Tur but dėl to visi „Liaudies Balsas“ štabo nariai, išskyrus vieną, susirado po „tavariskę“ —Mandagus

gebėjo išlaikyti jaukią nuolat- ką ir savo kalboje, užuot padė- kojės visiems aukojusiems, drį- so numatyti aukščiausį įvardy- tų „niekšų“, kurių, esu tik.a, įrodyti negalėty. Tai įrodė ir Andraitis, kurs pareiše, kad nežiur,nt,kur ējome ir ko aukų prašėme, visi maioniai pagal išgales aukojo ir dar net pavai- šino, tai iš kur gi tie „priešai“? Tokie nenuoširdūs išsiki- mai labai gali pakenkti aukų rinkėjams, nes dažnas gali pa- sakyti, kam gi aš duosiu, — ar tam, kad, priešų apsauktumėt!

Argi tas žmogus, kurs ne- duoda, butinai turi būti prie- sas, argi jau jis negali numa- tyti priežasties? Priežasčių yra labai daug. Svarbiausia — šiuo momentu priežastis yra naož- mus atsidavimas komunizmui. Nors kartais viešai ir bandoma nurodinti, kad suninė su po- litika nieko neturi, tačiau už- kulsy bureliais proga nepaie- ka nešnaudota, o tai r. Laido ne tik narius, bet ir s.m.ati- kts, kad neįsivėlus į bereka- lingą nemalonumą. Jau kcliu- ta diena, kaip sa ē lanko vaka- rais įvairių pažiūrų žmonės ir iš jos išsineša nepalankių kal- bų, o juk nemaži vaikai esame, padėti žinome ir suįrantame, todėl ar negeriau vengti kalbė- ti to, kas nenaudinga suninei arba jos salės pasilaikymui? Jei tikrai la.kysimės to, kad suninė yra nepolitinė, tai bu- tų gražu, kad nebutų leidžia- ma nei vienai politinei srovei naudotis salės patalpa, vienok taip nėra, — viena politinė sro- vė labai daug turi privilegijų suninės pastogėje ir nėra abė- jonės, jei per tos politikos ne- atsargumą tektų panešti nes- magumo suninei, vėl būtų iš- rasti visokie niekšai?

ATKAKLUS ĮSITIKI- NIMAS

Lankant šių metų Toronto nacionalę parodą teko netyčiu užtikti ir lenkų skyrių, kuria- me nors ir nieko ypatingo ne- buvo, bet tautinių išdirbinių ir Pilsudskio stovilos, bet gana to, kad jie savo dalyvavimu paro- dē, jog jie tebėra gyvi kaippo tauta, kad jų širdyse kaip ir kitų pavergtų šalių žmonių, giliai gludi įsitikinimas dėl krašto atbudimo ir pasiliuosavi- mo iš po niekšų grobiky. Tai jie įrodo skyrių puošiančiu obalsiu, kad Lenkija „Is not yet lost“. Regis, butų visai natu- rai ir teisinga, kad tų pačių len- kų širdyse šalia gražių troški- nių savam kraštui negludėtų ir kitas aršus noras savintis, kas jų niekuomet nebuvo. La- bai skaudų ir papikinantį vaiz- dą sukelia lietuvių pamacius, kad tarpe jų žymesnių miestų, k. t. Lublin, Poznan, Gdynia, Warsaw, Krakow randi ir mu- sų senutį nuo pat amžių glu- dumos mums priklausantį Vil- nių, kurį vaizduoja Gedimino bokštas. Ir tai jie dar drįsta įrodinėti pasauliui, kad Wilno vis dar tebeprisklause j'ems. Nenoroms kyla kerštas už taip akiplėšišką musų Vilniaus sa- vinimasi. Ir nejučiomis liejasi iš krutinės užuojauta ir gailė- sis tam vargšui kraštui, kurį šiandien tramdo ir alina jau kiti grobuonys.

KUPIŠKĖNAI ATLIKO SAVO PAREIGĄ

Rusams pavergus Lietuvą nuo didžiulės lietuvių dalies ne- atsiliko ir Čikagos kupiškėnai, netarę viešo smerkiančio žo- džio už žiaurų pasielgimą. Sma- gu, kad jų visad stengiatės sto- (Tęsinys 7-me pusl.)

Sustabdys Greitą Važiavimą Lituanica Avenue

Miesto Valdyba Priėmė
Gyventojų Prašymą

Kaip jau buvo pranešta NAUJIENOSE per keletą sykių, 11-to Wardo Lietuvių Demokratų Organizacija ruošiasi sustabdyti per greitą važiavimą Lituanica Avenue. Dabar jau galima pranešti geras pasėkmes to darbo. Komisijos narys p. Antanas Gudaitis praneša, kad 11-to Wardo aldermanas p. Hugh B. Connelly pasiūlė rezoliuciją, paremtą Lituanica Avenue piliečių parašais, Chicago miesto tarybai, rugp. 18, ir Chicago miesto taryba tą prašymą vienbalsiai patenkino.

Nustatė 25 Mylių Greitį

Neužilgo bus pridėtos lentos su parašais, kad negalima važiuoti greičiau kaip 25 mylias į valandą, Lituanica Avenue, nuo 31-mos iki 35-tos gatvės.

Čia reikia pažymėti, kad prie surinkimo parašų peticijoms pasidarbavo sekami mūsų organizacijos veiklos nariai, būtent: Antanas Gudaitis, kapitonas 57 precinkto; Bruno Jakaitis, kapitonas 16-to precinkto; Victor Balanda ir Antanas Šimkus. Už tai visa 11-to Wardo Lietuvių Demokratų Organizacija yra dėkinga minėtiems nariams už gražų pasidarbavimą visuomenės labui ir piliečiams gyvenantiems prie Lituanica Avenue.

Nėra abejonės, kad sustabdymas pergreito lakstymo automobilių Lituanica Avenue, prisidės labai daug prie saugumo, sutalpys ne vieną gyvybę nuo mirties arba amžino

no nepagydomo sužeidimo.

Ald. Connelly

11-to Wardo lietuviai gyven-tojai balsuotojai ir nebalsuojanti yra labai patenkinti ir dėkingi savo wardo aldermanui p. Hugh B. Connelly už pasirūpinimą pravedimu tokio patvarkymo Chicago miesto taryboje. Tuo aldermano Hugh B. Connelly pasidarbavimu yra taipgi patenkinti ir 11-to Wardo Lietuvių Demokratų Organizacija.

V. M. Stulpinas
11-to W. L. D. O. Pirm.

Illinois Turi 7,874,155 Gyventojus

Oficialėmis 1940 metų cenzo žiniomis, Illinois valstija dabar turi 7,874,155 gyventojus, apie 240,000, arba 3.2% daugiau, negu 1930 metais.

Cook apskrityje gyventojų yra virš 4,000,000 (į tą skaitlinę įeina Chicago), o 3,800,000 gyvena 49-uose kituose valstijos apskrityuose.

Nauji Karo Kontrak-tai Chicago Firmoms

Šiomis dienomis U.S. laivynas ir kariuomenė davė \$3,652,384 kariškais kontraktais kelioms Chicago firmoms:

International Harvester gavo \$2,272,000 traktorių statyti; Bell and Howell — \$322,512 žiuronams ir teleskopams;

Reliance Manufacturing Co. — gavo \$65,988 kontraktą pasidaryti kelis tukstančius vyriškų kelnų, ir

Illinois Meat Company, pristatyti laivynui dešrų už \$34,355.

AUTOMOBILIŲ NELAIMĖS

Žuvo Valdininko Dukė

• Dviejų automobilių kolizijoje, netoli Waukegano, žuvo 23 metų mergina Mary Haney, dukterė Waukegano taikos teisėjo Michael J. Haney. Velionė gyveno adresu 902 Glen Rock avenue.

• 50 gatvėkarių keleivių buvo smarkiai sukrėsti gatvėkariui ir trokui vakar rytą sučiukulų prie Western ir Kinzie street. Vienas keleivis buvo sunkiai sužeistas, 45 metų Frank Leve, 2345 South Drake ave.

Nedės Komunistų Partijos Kandidatų Į Baloitą

Illino's valstijos rinkiminė taryba vakar uždraudė įdėti komunistų partijos kandidatų vardus į lapkričio rinkimų balotus.

Taryba surado, kad partijos peticijose truksta bent po 200 parašų iš valstijos apskričių, kurių valstijos įstatymai reikalauja partijos vardą į balotus dedant.

Komunistų partijos lyderiai, išgirdę apie patvarkymą, pareiškė, kad teroras yra naudojamas prieš jų kandidatų sąrašą.

Iš Fine Arts rūmų, adresu 410 South Michigan avenue, iššokusi užsimušė 56 metų moteriškė-bedarbė, Helen M. Root, neseniai atvykusi Chicago iš Omaha, Nebraska.

Velionės sesuo, gyvenanti Omahoje, telefonu pranešė Chicago policijai, kad velionė buvo be darbo ir nekartą apie nusizudymą kalbėjo.

NAUJIENŲ AGENTŲ TELEFOTO
Wilhelm Muhlenbroich'o paveikslas, kuris buvo nu-trauktas 1925 m., kai jis nusikalto imigracijos įstatymams. Dabar jis liko suimtas kaipo kidneperis.

VAKAR CHICAGOJE

• Cook apskričio klerkas Michael J. Flynn vakar paskelbė, kad Cook apskritį, už Chicago, jau užsiregistravo 250,000 balsuotojai. Balandžio nominacijose balsuoti turėjo teisę tik-tai 231,000.

• Atėjusi į piningą adresu 5516 Wentworth avenue, nežinoma pirkėja pasivogė savininkės Dorothy Sunblade pinigė. Pirkto pieno tik kvortą. Piniginė buvo keliolika dolerių smulkiais ir banknotomis.

• Mėras Kelly išleido proklamaciją, paskirdamas septy-nias dienas, nuo rugsėjo 29 iki spalio 5 dd. "Spaudos Savaitė", pažymėjimui spaudos išradimo 500 metų sukaktuvių. Įvairios spaustuvininkų organizacijos tą savaitę rengs paminėjimus ir banketus.

• Kopėčiomis nukritęs mir-tinai susižeidė ma'lorius Edward Dougherty, nuo 936 W. 67th street. Buvo 61 metų amžiaus. Jis taisė namą adresu 180 West Polk street.

• Miesto tarybai buvo įteiktas pasiūlymas uždrausti telefonų stočių tarnautojams nu-traukti telefoninius pasikalbėjimus ir įspausti savo žodžius, "penkios minutės jau praėjo, prašom įvesti penkis centus". Pasiūlymo autorius aldermanas Meyer iš 45-to wardo sako, kad toks telefonisčių įsimašymas į pasikalbėjimus yra negražus ir kartais išardo pasitarimus labai svarbiais reikalais. Moterims, kurios mėgsta išstius pusvalandžius prie telefono sėdėti tas aldermano pasiūlymas turėtų labai patikti.

• Už kaltinimus apiplėšimo's miesto teisėjas Drucker kalėjime uždarė du jaunuolius, 18 metų Victor Ciancanelli ir 17 metų John Puleo. Jiems paskv-rė \$37,500 kaucijos. Pirmasis jaunuolis gyvena ad. 906 South Bell avenue, antrasis, 916 Garribaldi Place.

• 32 metų bedarbis, William Johnson, 449 West 42nd street, buvo suimtas už apiplėšimą gėrimų krautuvės adresu 5852 Wentworth avenue. Jis pasigrobė \$47 pinigais, bandė pabėgti, bet už keliolikos minučių buvo suimtas.

• Sąžnės varomas, 27 metų Carl Wetherston, 241 West 107th street, atėjo į Kensington policijos nuovadą ir prisipažino, kad prie 103-čios ir Dante avenue, jisai turbut suvažinėjo žmogų. Sako, pajuto, kad jo automobilis ką tai užgavo. Jisai sustojo ir išlipo, bet nieko neradęs nuvažiojo. Vienok sąžinė jam vis nedavė ramybės, ir todėl jis atėjo pasiduoti policijai, jei žmogų ištik-ro suvažinėjo.

Aukos "Naujienu" Namo Remontui

(Tęsinys iš vakar dienos "Naujienu")

L. S. S. (Socialistų Sąjungos) Centralinė Kuopa \$ 40.00
DARIAUS-GIRENO (American Legion Post No. 271)

Legiono nariai 26.00

Šią sumą sudėjo sekami asmenys: W. J. Kareiva, A. H. Kasper ir A. Cinikis, Gary Vylauto Posto Komandantas — po \$2.00; J. Kikas, P. Zapkus, Mr. ir Mrs. Chase, D. Sebastian, M. Massey, J. A. Ramons, C. Chinston, J. Rachis, Mr. ir Mrs. A. Ramon, Mr. ir Mrs. B. Mason po \$1.00, ir \$10 iš Dariaus-Girėno Posto izdo [antra auka]

K. BRAZE, Kenosha, Wis. 1.00
A. LABAN, Kenosha, Wis. 1.00

F. JANKAUSKAS, Kenosha, Wis. 1.00

JOSEPH ir ANNA POVILAITIS 5.00

A. NAGLES 5.00

ANTON BLASHY 1.00

G. PUNISKA 5.00

J. GAUSHAS 3.00

K. KASPER 1.00

CHICAGOS LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS (Nariai sudėjo

auką, atsilankę "N." [kurtuvėse] 16.00

ANONIMAS 10.00

WILLIAM GLINSKI 1.00

J. GEISTARIENE 1.00

P-S SHIMAITIS 5.00

GEORGE STEPHENS 1.00

JULIA BENDER 5.00

K. S. URNEŽIS 2.00

ST. NARKIS 2.00

BUVO PASKELBTA 710.25

VISO \$842.25

(Tęsinys rytoj)

• Prie Cullerton ir Loomis bar guli Peoples ligoninė, kur bežaizdama gatvė po troku pakliuvo ir buvo sunkiai sužeista 7 metų mergaitė Audrey Sticha, 1321 Cullerton street. Vairuotojas buvo paliausotas nuo atsakomybės.

• Manydamas kad tai vaistai, 39 metų meksikietis Frank Fernandez, 247 West 24th st., vakar išgėrė bonką rašalo. Da-

bar guli Peoples ligoninė, kur jam išpumpavo vidurius. Pasveiks. Fernandez džiaugiasi, kad tai nebuvo nuodai.

• Vežamas į kalėjimą Munster, Indianoj, iš automobilio iššoko ir užsimušė 18 metų jaunuolis Frank Stanislawski. Jis gyveno Calumet City miestelyje. Kunas buvo atrastas grabėje, netoli Lansing, Ill.

VAŽIUOJAM Į NAUJIENŲ AUTOMOBILIŲ BLITZKRIEGA

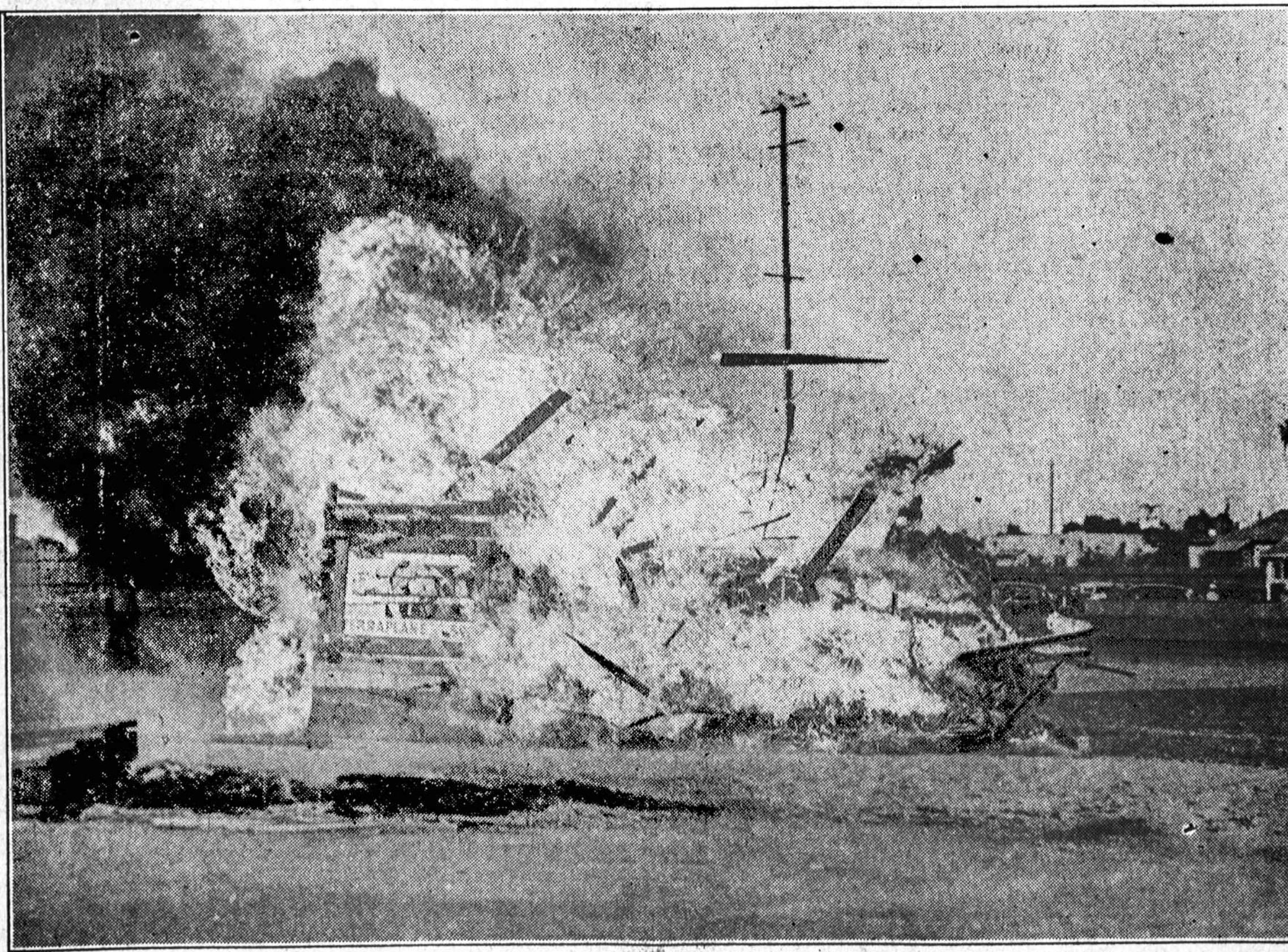
DALYVAUS: PIRMYN — BIRUTĖS — NAUJOS GADYNĖS — KULTūros RTELIO IRVYRŲ CHORAI

Spalių - Oct.
6-tą D.
1940 m.

Jeigu pasitaikytų lietus, Blitzkriegas
bus atkeltas kitai savaitei

LIBERTY
GROVE
WILLOW SPRINGS, ILL.

ĮŽANGA TIK 25 CENTAI!

Drąsuolis Vairuotojas Su Mašina Nuverčia Degančią Sieną

Bus Duodamos DOVANOS

KUR GALIMA GAUTI TIKIETUS?

JOS. F. BUDRIK,
3409 So. Halsted St.

GEORGE NORBUT,
35th ir Emerald Avenue
NEW CITY FURNITURE MART,
1646-48 West 47th St.

PAUL SMITH'S PALM GARDENS,
4177 Archer Avenue

"NAUJIENOSE"

1739 So. Halsted St.

Ir nuo kiekvieno mūsų choristų.